

Я Дарія Калиновська, с дочкою Стефана Калиновського та Ірини Калиновської зроду Ульгурська. Навчаюся в українському ліцеї ім. Тараса Шевченка у Білому Борі. З нагоди 60 – их роковин Акції „Вієла” хочу розповісти історію моєї родини до і після переселення.

Тато моєї мами – Іван Ульгурський – жив у Костянтині (гміна Варяж, повіт Грубешів) натомість мама – Анна Ульгурська з роду Шелемеїв – жила у Лісках (гміна Варяж, повіт Грубешів).

Батьки моого тати – Іван Калиновський та Анна Калиновська з роду Красько – жили у Лісках (гміна Варяж, повіт Грубешів)

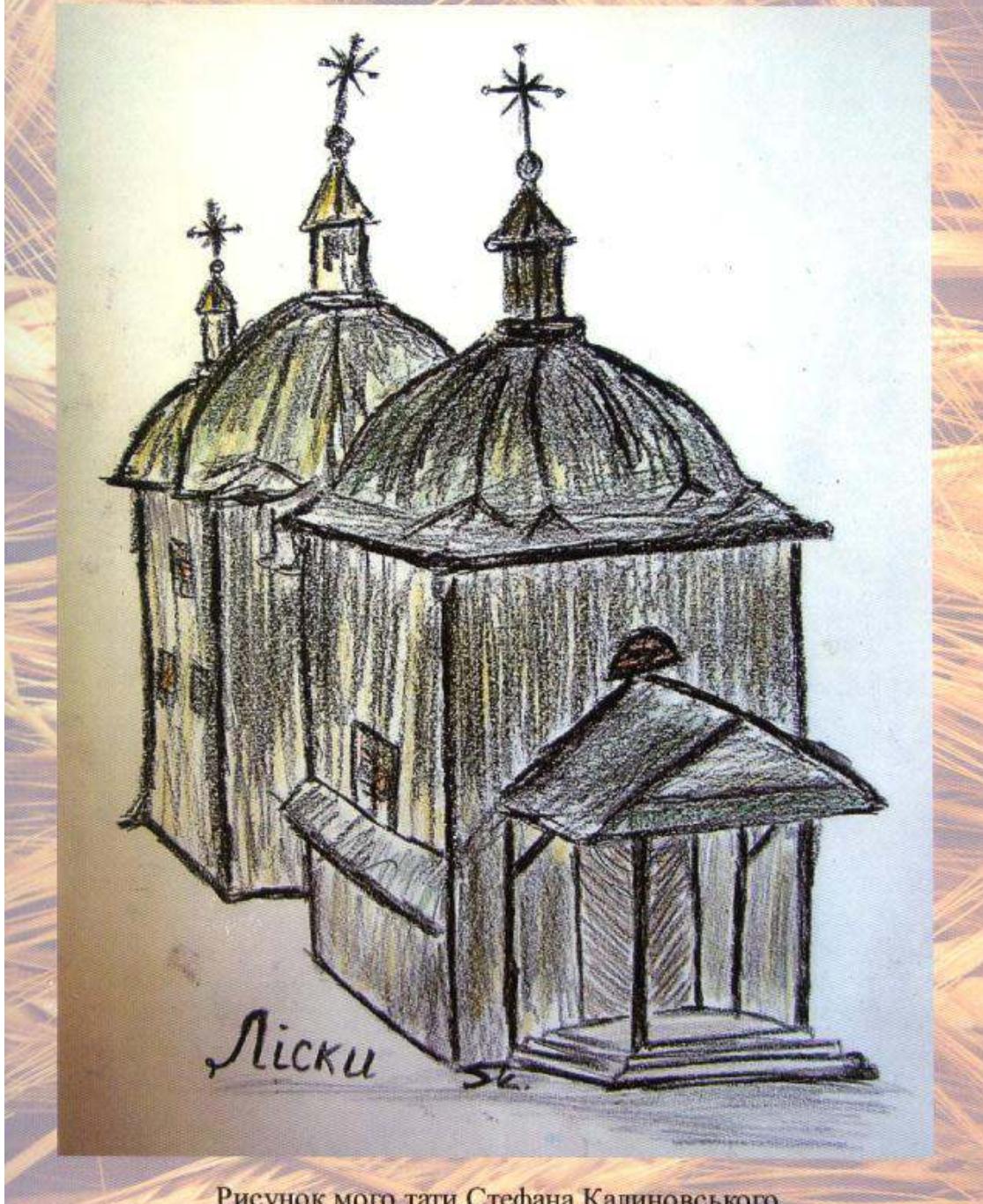


Рисунок моєго тати Стефана Калиновського

Опис села

Село Ліски – гміна Варяж, повіт Грубешів – росташоване 27 км на захід від Сокала між селами Переводів – на півні, Жнятин – на південному сході, Гільче – на сході, Костяшин – на північному сході та Холмськими селами Сушів – напівночі, Новосілки – на північному заході та польським хутором Марисіна – назахіді. Перед війною село Ліски належало до: гміна Варяж, сокальського повіту, львівського воєводства. Село нараховувало 170 будинків. Проживало у Лісках 7 жидівських родин, 20 родин поляків, а решту становили українці.

Назва села Ліски походить від лісів, які його оточували з усіх сторін. Щедо цього часу на сході села простягається Гулецький ліс, аж до сіл Гільча, Хохлова та Жнятина, а на заході до Переводова і Липина тягнеться ліс Чепич.

Село поділялося на кутки з назвами: Двори, Гнилий кут, Бабинка і наймолодша частина це Суховоля. Із Суховолі в село (Гнилий кут і Бабинка) вело глибоке провалля і господарі звали Провальні.

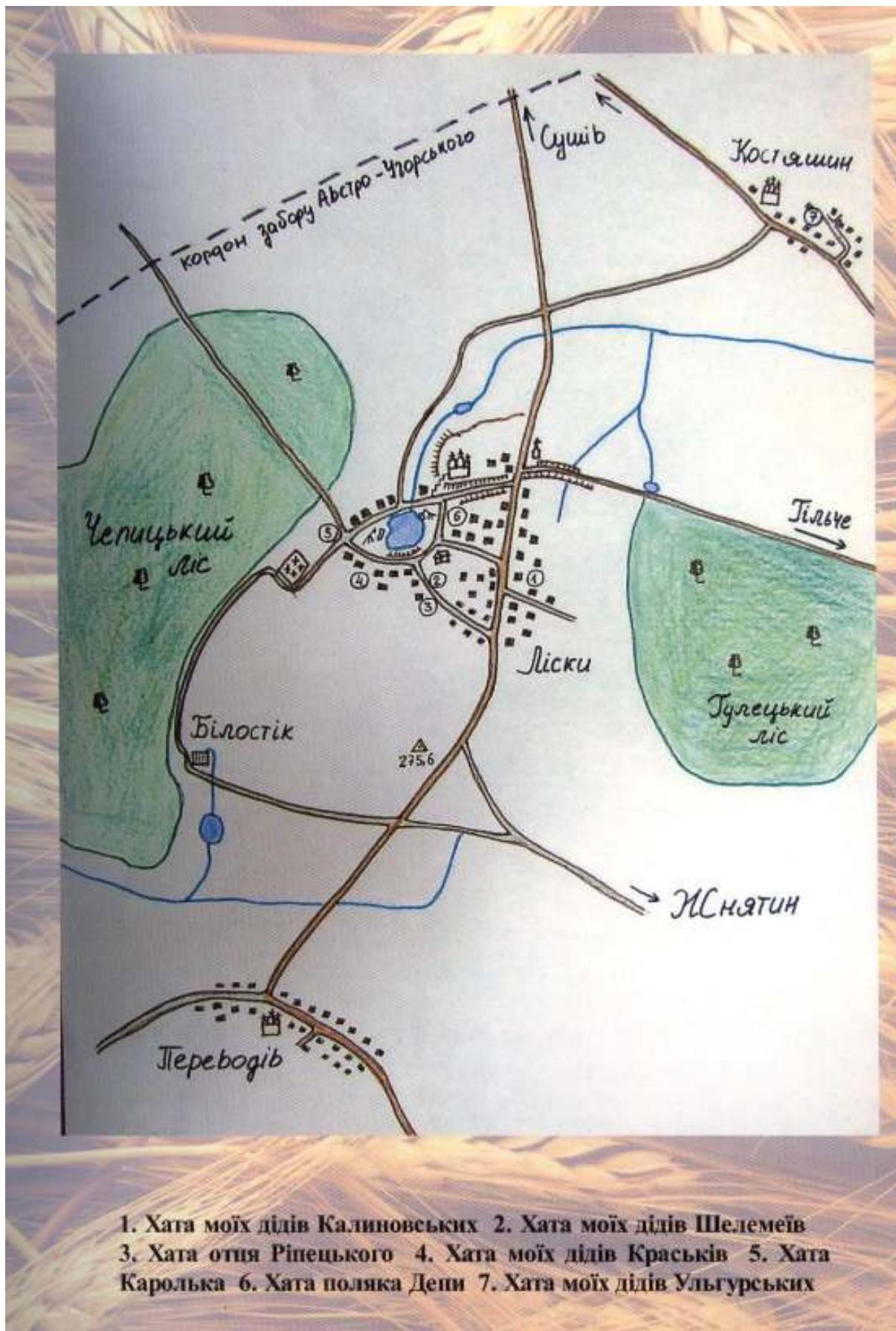
Землі села ділилися на сільські та панські. Східну, західну і північну частину полів займали селяни, а всю південно-східну, південну і південно-західну займав пан. Панські землі називались: Корчунок, Межигай, біля Могили (за якими були сільські землі – Закруглик, Біlostік, Задовга, Куропалка) Середній Горб. Дороги в село були ґрунтові, а тому заглибились на 3-5 м. утворивши провалля.

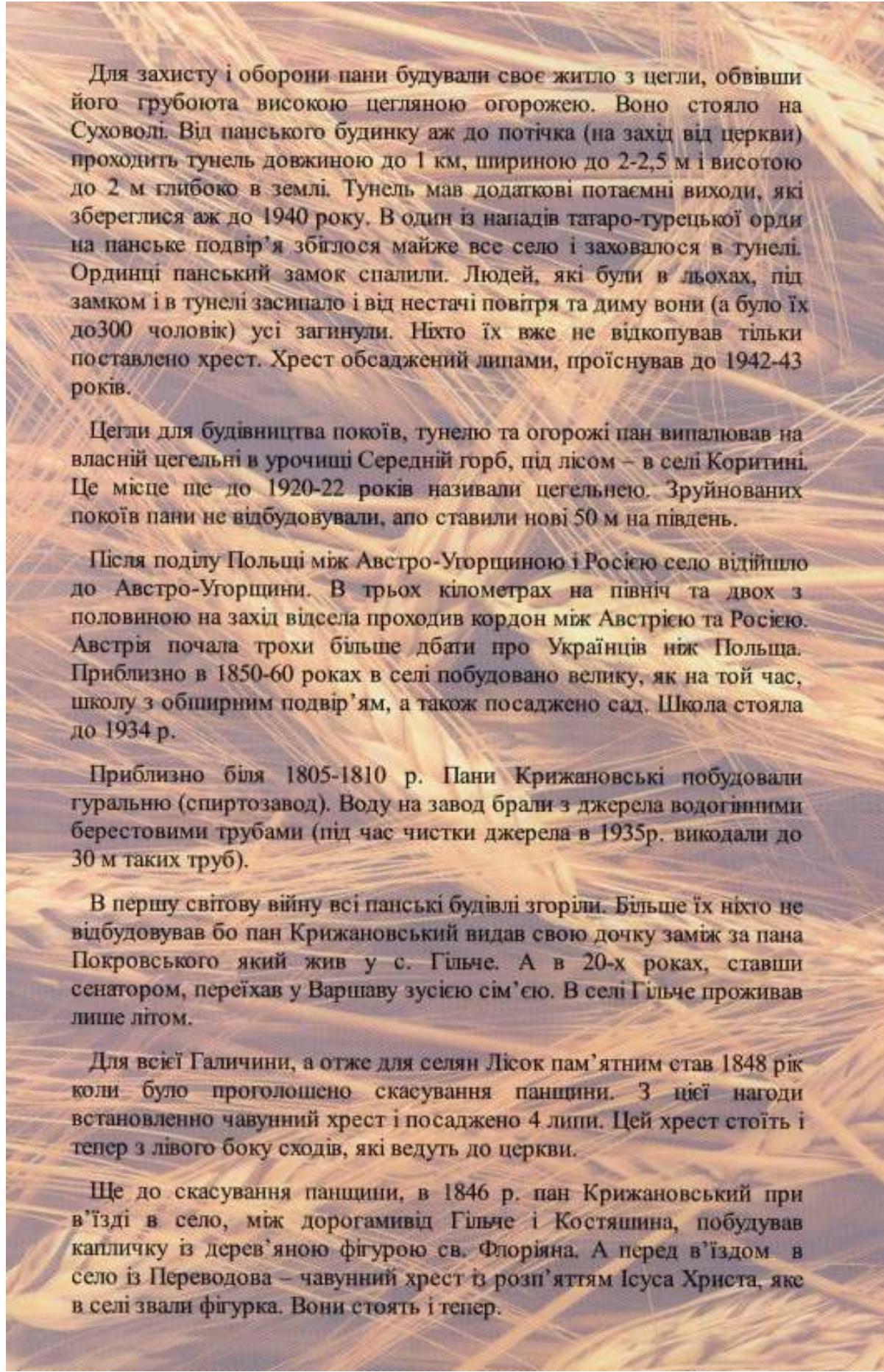
За переказами старожилів та за історичних джерел, село виникло в час появи міста Белз, до якого односельці більш тягнулися ніж до Сокала.

У давні часи територія села входила до складу Волинського, а відтак до Галицько-Волинського князівства. Після розпаду Галицько-Волинської держави дана місцевість відходить до Польщі. Землі наших сіл як і по всій Галичині, королі дарують своїм вірнопідданим. Встановлюється паншина.

Прізвища первіх панів невідомі, але вже в 1750-1895 роках села Ліски, Переводів і Костяшин належали до пана Крижановського. Село лежало серед лісів, а тому всі житла та господарські споруди були дерев'яними.

Через село проходив ординський шлях – Кучманський, свідком якого є так звана Велика могила, яка знаходиться 1 км на південь від села. В тих часах горіли села, а з ними і Ліски разом з панськими будовами.





Для захисту і оборони пани будували своє житло з цегли, обвівши його грубоюта високою цегляною огорожею. Воно стояло на Суховолі. Від панського будинку аж до потічка (на захід від церкви) проходить тунель довжиною до 1 км, шириною до 2-2,5 м і висотою до 2 м глибоко в землі. Тунель мав додаткові потаємні виходи, які збереглися аж до 1940 року. В один із нападів татаро-турецької орди на панське подвір'я збіглося майже все село і заховалося в тунелі. Ординці панський замок спалили. Людей, які були в льохах, під замком і в тунелі засипало і від нестачі повітря та диму вони (а було їх до 300 чоловік) усі загинули. Ніхто їх вже не відкопував тільки поставлено хрест. Хрест обсаджений липами, проіснував до 1942-43 років.

Цегли для будівництва покоїв, тунелю та огорожі пан випалював на власній цегельні в урочищі Середній горб, під лісом – в селі Коритині. Це місце ще до 1920-22 років називали цегельнею. Зруйнованих покоїв пани не відбудовували, але ставили нові 50 м на півден.

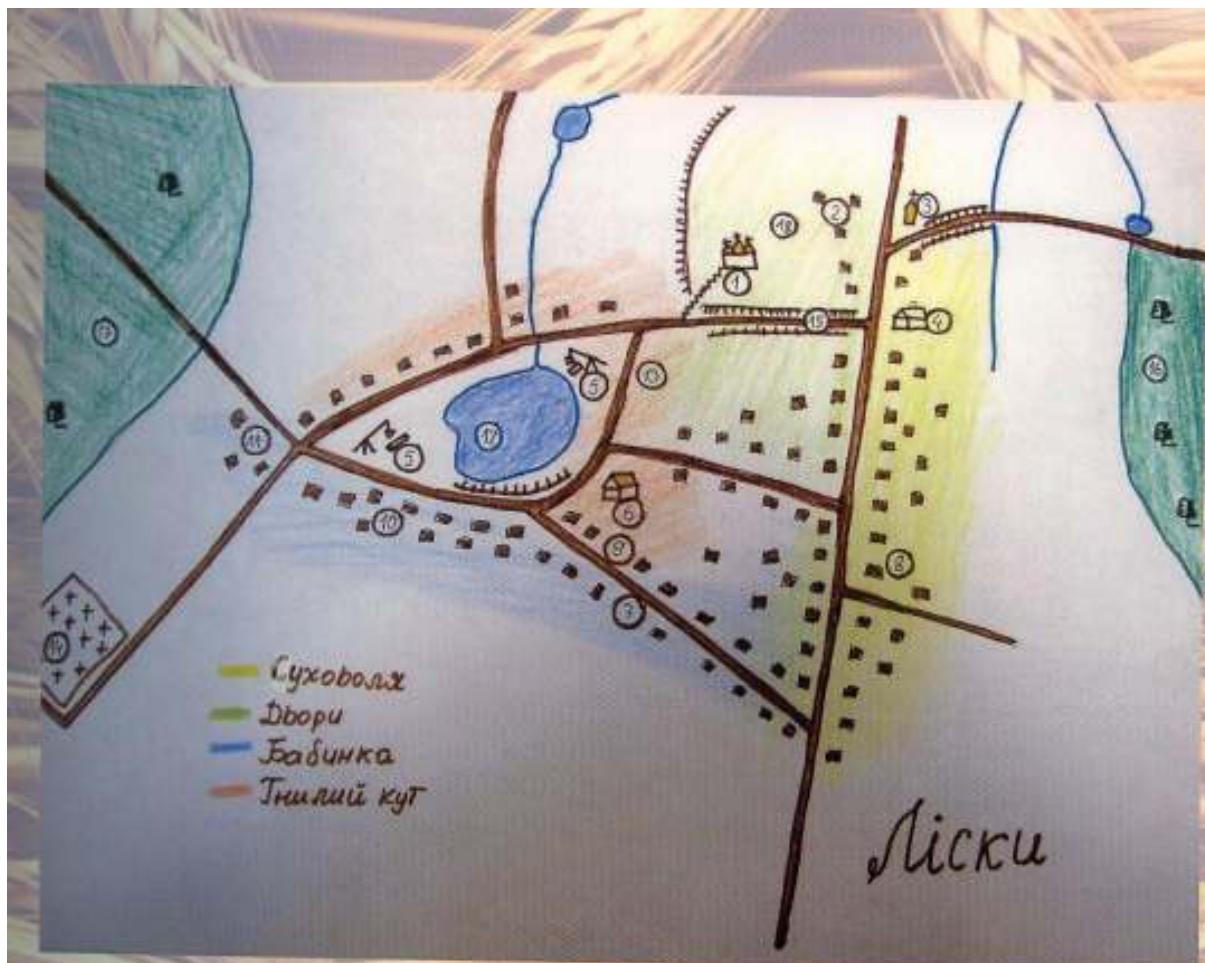
Після поділу Польщі між Австро-Угорщиною і Росією село відійшло до Австро-Угорщини. В трьох кілометрах на північ та двох з половиною на захід відсела проходив кордон між Австрією та Росією. Австрія почала трохи більше дбати про Українців ніж Польща. Приблизно в 1850-60 роках в селі побудовано велику, як на той час, школу з обширним подвір'ям, а також посаджено сад. Школа стояла до 1934 р.

Приблизно біля 1805-1810 р. Пани Крижановські побудували гуральню (спиртозавод). Воду на завод брали з джерела водогінними берестовими трубами (під час чистки джерела в 1935 р. викодали до 30 м таких труб).

В першу світову війну всі панські будівлі згоріли. Більше їх ніхто не відбудовував бо пан Крижановський видав свою дочку заміж за пана Покровського який жив у с. Гільче. А в 20-х роках, ставши сенатором, переїхав у Варшаву зусією сім'єю. В селі Гільче проживав лише літом.

Для всієї Галичини, а отже для селян Лісок пам'ятним став 1848 рік коли було проголошено скасування панщини. З цієї нагоди встановлено чавунний хрест і посаджено 4 липи. Цей хрест стоїть і тепер з лівого боку сходів, які ведуть до церкви.

Ще до скасування панщини, в 1846 р. пан Крижановський при в'їзді в село, між дорогами від Гільче і Костяшина, побудував капличку із дерев'яною фігурою св. Флоріана. А перед в'їздом в село із Переводова – чавунний хрест із роз'яттям Ісуса Христа, яке в селі звали фігурка. Вони стоять і тепер.



1. Церква
2. Панський двір
3. Фігурка св. Флоріяна
4. Корчма
5. Сільські криниці
6. Читальня
7. Хата о. Ріпецького
8. Хата лідусів Калиновських
9. Хата лідусів Шелемеїв
10. Хата лідусів Краськів
11. Хата Каролька
12. Став
13. Хата поляка Дени
14. Цвинтар
15. Провалля
16. Гулешький ліс
17. Чепицький ліс
18. Панський сад

На цей час була в селі старенька парафіяльна грекокатолицька церква, анавколо неї цвинтар. Перед парафінами виникло гостре питання будівництва нового храму. Трьох мешканців села (іхні прзвища стерто в задній стіні церкви) заохотили парафіян сіл Ліски, Переводів і Костяшин до спорудження парафіяльного собору. Будівництво Храму тривало від 1872 до 1875 року. Тому 20 січня у селі було храмове свято.

З початком будівництва нової церкви, старий цвинтар закрито (залишилось кілька могил похованих панів) і перенесено за село де він існує і до сьогодні. Не має згадок про перших священиків бо час зрівняв і їхні могили.

Згадки Івана та Анни Калиновських

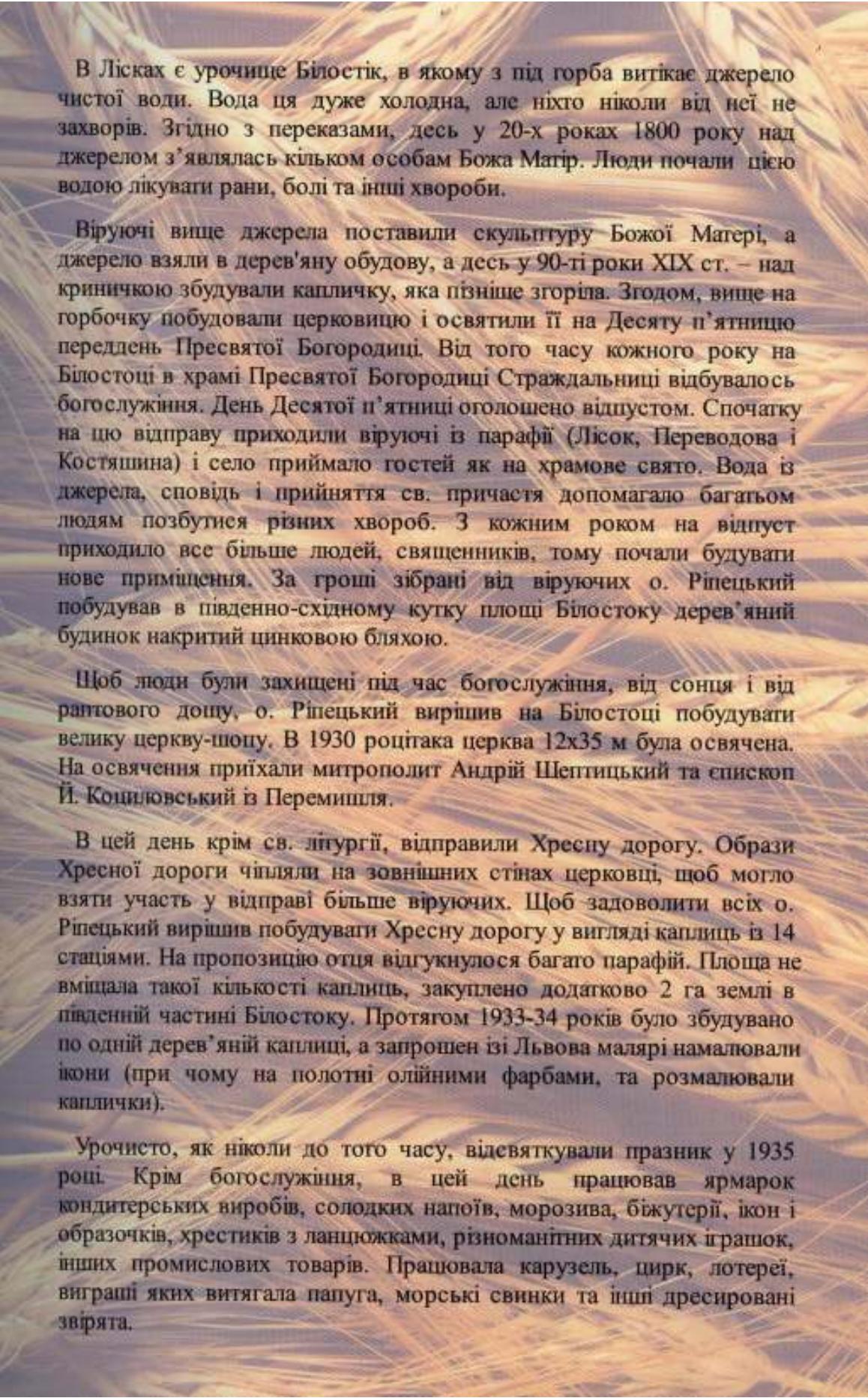


Одним з перших священиків у Лісках був о. Гіссовський, жінка і дочка якого поховані на новому кладовищі, а він біля церкви, але, де саме, ніхто не знає. Отець Гіссовський прийшов у село парохом десь відразу після зведення храму.

При цьому церкву розмальовували. Крім душпастирської роботи і господарки він небрав участі у жодних громадських заходах. Після смерті молодої 36-річної дружини, 26-річної доньки та 34-річної сестри, отець Гіссовський скоро почав старіти.

Після його смерті, десь у 1917 році в селі священиком став о. Геню який через хворобу до року часу помер. Після його смерті в село парохом приходить о. Матюк, якого по двох роках перенесли на парафію в село Будинин, а парохом села став о. Ріпецький родом із Самбора – капелан УСС та УГА. Був він одружений з Євгенією з роду Смулка. Отець Ріпецький і його дружина Євгенія походили зі свідомих українських родин і з їх приходом розпочалося національне відродження села. Дітей о. Ріпецький не мав і тому з дружиною повністю віддали себе духовному і національному вихованню парафіян, яке вимагало значної посвяти. Батьки о. Ріпецького і Євгеній також були священиками, а брат отця був адвокатом.

За часів о. Ріпецького минуло 50 років від побудови храму. Храму ніхто не реставрував, так само було в Переводові і Костяшині. О. Ріпецький вже в перших днях своєї пастирської роботи подбав про те щоб церкви стали справжніми духовними храмами, щоб віруючі гордилися ними. В 1922 році почали реставрувати церкву в Лісках, а в наступних двох роках церкву в Переводові та Костяшині. Церква в Лісках стоїть на високому горбі, на який важко було ввійти, особливо в непогоду або зими. Літом 1923 року до церкви встановили бетонні сходи (65 сходинок), апо боках покладено перила. До приходу на парафію отця Ріпецького хорових колективів не було, а відправи вели дяки-самоуки. О. Ріпецький одного з них – Шаварського Леся з Костяшина (Анни Ульгурської вуйко) – послав у школу дяків при духовній семінарії. Від 1923 року на храмових святах співали вже церковні хори.



В Лісках є урочище Білостік, в якому з під горба витікає джерело чистої води. Вода ця дуже холодна, але ніхто ніколи від неї не захворів. Згідно з переказами, десь у 20-х роках 1800 року над джерелом з'являлась кільком особам Божа Матір. Люди почали цію водою лікувати рані, болі та інші хвороби.

Віруючі вище джерела поставили скульптуру Божої Матері, а джерело взяли в дерев'яну оббудову, а десь у 90-ті роки ХІХ ст. – над криничною збудували капличку, яка пізніше згоріла. Згодом, вище на горбочку побудували церковицю і освятили її на Десяту п'ятницю переддень Пресвятої Богородиці. Від того часу кожного року на Білостоці в храмі Пресвятої Богородиці Стражданніці відбувалось богослужіння. День Десятої п'ятниці оголошено відпустом. Спочатку на цю відправу приходили віруючі із парафії (Лісок, Переводова і Костянтина) і село приймало гостей як на храмове свято. Вода із джерела, сповідь і прийняття св. причастя допомагало багатьом людям позбутися різних хвороб. З кожним роком на відпуст приходило все більше людей, священиків, тому почали будувати нове приміщення. За гроші зібрані від віруючих о. Ріпецький побудував в південно-східному кутку площі Білостоку дерев'яний будинок накритий цинковою бляхою.

Щоб люди були захищені під час богослужіння, від сонця і від рентового дощу, о. Ріпецький вирішив на Білостоці побудувати велику церкву-шопу. В 1930 році гака церкви 12x35 м була освячена. На освячення приїхали митрополит Андрій Шептицький та єпископ Й. Кошиловський із Перемишля.

В цей день крім св. літургії, відправили Хресну дорогу. Образи Хресної дороги чіпляли на зовнішніх стінах церковці, щоб могло взяти участь у відправі більше віруючих. Щоб задоволити всіх о. Ріпецький вирішив побудувати Хресну дорогу у вигляді каплиць із 14 стаціями. На пропозицію отця відгукувалося багато парафій. Площа не вміщала такої кількості каплиць, закуплено додатково 2 га землі в південній частині Білостоку. Протягом 1933-34 років було збудовано по одній дерев'яній каплиці, а запрошені із Львова малярі намалювали ікони (при чому на полотні олійними фарбами, та розмальовали каплички).

Урочисто, як ніколи до того часу, відсвяткували празник у 1935 році. Крім богослужіння, в цей день працював ярмарок кондитерських виробів, солодких напоїв, морозива, біжутерії, ікон і образочків, хрестиків з ланцюжками, різноманітних дитячих іграшок, інших промислових товарів. Працювала карузель, цирк, лотереї, вигравші яких витягала папуга, морські свинки та інші дресировані звіряті.

Знімки з Білостоку - 1930 рік



Преосвящений Кир Йосафат причащає богомольців
на Білостоцькому відпусті



Преосвящений Кир Йосафат Коциловський
серед богомольців на Білостоці



Білостоцька криниця

Божої, якої пребогаті ласки силивають неустанно на її вірних дітей. Ніоден богомолець не омине під час відпусту цього незичерпаного жерела, не здорову воду, умивається нею та набирає до посудини, щоб принести до дому цілющу воду, що скріпляє зболіле тіло, як сідчать про те численні оповідання віруючого народу.

* * *

В останніх роках наш Високодостойний Князь Церкви, Преосвящений Епископ Перемиський, Йосафат Коцилонський посітив два рази св. Білостоцьке відпустове місце та своїм могучим словом, прегарним співом і діяльною участю у відпустових Богослуженнях звеличив Страждущу Матір Божу Білостоцьку та скріпив незвичайно релігійного духа богомольців. Іх привязання до св. католицької Церкви.

Про величаве відпустове свято Сострадання Пресв. Богородиці, яке відбулося 1931 році з нагоди 1500-ліття Єфеського Собору, число в епархіальнім тижневім часописі „Бескид“ отсе:

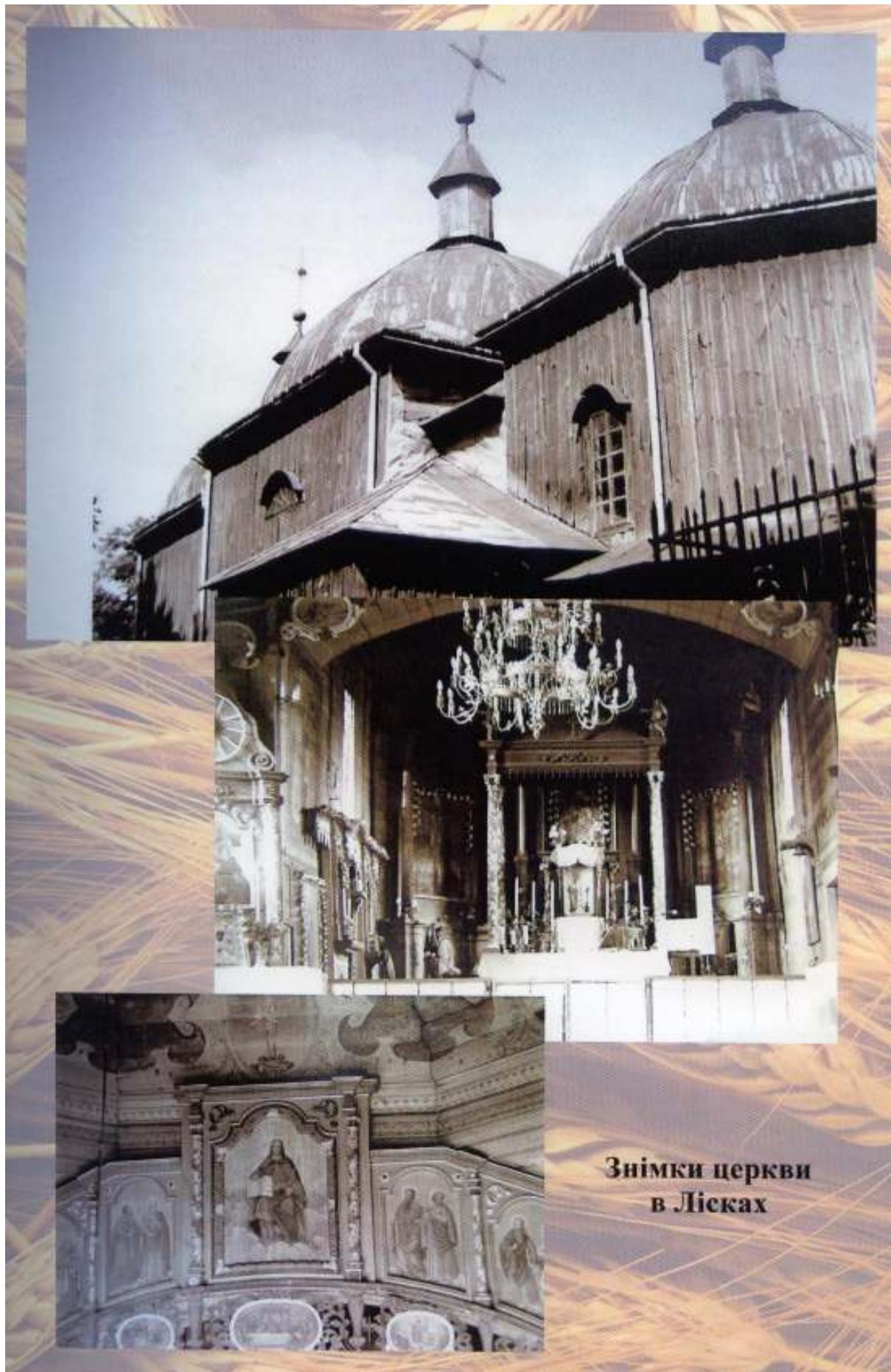
„До звеличання слогорічного Білостоцького свята найбільше причинилося при-

Записки з 1930 року

буття Преосвященого Владики Йосафата в навечеря відпусту в четвер дия 18. червня.

При співчасті пристоящих отців деканів Дороцького з Потилича і Гели з Белза та діаконів оо. Ковшевича з Гільча і Білика з Перемишля відправив Преосвящений Йосафат Литію - Всеночне і Марійський Молебен при престолі Страждущої Матері Божої в парохільній церкві в Лісках. По молебні промовив Владика до богомольців та в своїй науці вказав їм на вагу відпусту і уловини його узикання. Торжественне вечірне Богослуження закінчив Преосвящений Йосафат відспівуванням благального молення та поблагословленням богомольців Найсвятішими Тайнами.

До пізної вечірної години сповідали отці душпастирі прочан, які з дальших околиць Жовківщини, Равщани і Сокальщини прибули на Білостоцький відпуст, щоби віддати поклон небесній Заступниці та випросити у Неї ласки і помочі для себе і своїх родин. Треба з признанням зазначити, що з Мостів Великих, віддалених понад п'ять миль, прибув численний



**Знімки церкви
в Лісках**

Процесія на Біlostік в 1938 року



Моя мама (перша зліва) іде на Біlostік в 1989 році



Джерело чистої води на Білостоці. Знімка з 1989 року (з права мій тато, мама, бабуся Калиновська, ціоця Марійка Андрусєвіч з роду Венгляж, ціоця Стефка Венгляж з роду Вілоцеркевич)



Мама в панському саді в Лісках



В 1944 році як згоріло село і школа вчителі почали вчили в читальні. До школи йшлося в 7 річному віці але в декотрих випадках можна було йти рік скоріше. Перед війною вчила у школі п. Будинника пізніше п. Боретинка, а ще пізніше п. Джогало з дружиною. Мали вони двох малих синів. Вчили української мови, а старших учнів також німецької, математики. Катехезиму вчив отець Ріпецький у церкві, а після війни в школі при читальні. Після війни Зофія Футуйма з Гильчи вчила також вже польської мови. Мала вона дочку, котра звалася Дарія. Вчителі Джогало втікли коли палили село.

Одного разу прийшла облава як о. Ріпецький вчив нас катехезиму. Жовнір увійшов у клас і говорив з отцем, пізніше ходив по класі і питав хто є на портретах, котрі висіли на стіні. О. Ріпецький з повним спокоєм відповідав на запитання жовніра, а пізніше пішов до нас і казав щоб ми спокійно йшли додому. Того дня ходили жовніри по селі, били хлопів і забирали що цінніше, наприклад кожухи...



Діти з
вчителькою
перед школою
біля 1940 року

В нашій хаті був пункт, де доводили воїни з УПА. Мали свою базу, видавали накази і молодіжі з села розносили так звані грипси. – згадує Іван Калиновський

Перше хотіли вивезти нас на Україну. Люди з села втікали бо ніхто не хотів залишати рідної домівки. Військо стріляло. Того втікав возом і на возі мав мою сестру Ярусю. Віз наїхавши на камінь піскочив і сестра випала з нього. Сусід кричав за тагом: «Грицьку! Дитинусь згубив!». А я з Міронком (брatom) і мамою гонили корови. Це був вже останній вивіз на Україну (1946 р.). Дідо був змучений життям у безперервному страсі паленням сіл і сказав: «Вже кінець, їдемо на Україну». Як прийшло військо ладовали нас на фіру, а коні заперлись і нехочали взагалі рушити... Очевидно був це знак, що мусимо залишитись на своїх землях. Ще польський жовнір сказав до нас «Jak konie nie chcą was wieźć to macie szczęście. Szkoda tych dzieci...» – згадує Анна Калиновська.

Після вбивства Съверчевського, ми знали що вивезуть нас на захід. До села приходили військові і наказували людям йти до читальні на збори. Деякотрі односельчани втікали, бо не хотіли виїжджати, але жовніри казали що нас і так вивезуть. Під час вивозу людям не забороняли брати своїх речей, крім того давали теж людям вози. Отцю Ріпецькому, котрий забирає зі собою багато книжок, дали хіба три фірманки. Наше ціле село вивозили одного дня. Тому ми не знали де нас повезуть, скільки будемо їхати і чи колись повернемось на рідні землі. Того зарізав свиню, ми засмажили м'яса і натопили смальцю на дорогу. Мама теж напекла хліба.

Вивозили нас у червневу суботу 1947 року. Люди позасаджували городи і засіяли поля. В нас на городі росли часник і цибуля але мама казала що шкоді їх виривати, бо ще малі. Але ми і так вирвали трохи часнику, забрали теж зі собою корови і коні.

Комісія в котрій був солтис з жовнірами списували що ми зі собою забераемо, скільки коней, корів, че беремо теж вози і плуги. Записували також що залишаємо на господарці і видавали нам так звані Картки Переселення. Багато людей плакало...

Військо завезло нас до Варяжі на таку велику площу. А хто молодший, то йшов пішки з коровами. З Лісок до Варяжі було 11 км. На площі були поставлені намети для нас. На дальший транспорт ми чекали зо 2 тижні. Давали нам їсти. Пізніше представили для нас вагони. Одного дня всіх не вивезли з Варяжі. Повезли нас на Вербковіце. Корови гнали пішки а було це 50 км. Мішали людей щоб одним транспортом не їхали всі з одного села. Їхали з нами Лемішко, Шаварські, з Гордища, зі Жнятина. Ми самі шукали знайомих родин і вже самі вибирали з ким хочемо їхати. З Вербковіц відразу повезли нас далі, до Елку. Їхав також отець Ріпецький з дружиною і кухаркою.

З Вербкович до Елку поїзд їхав 3 дні. По дорозі вже нігде не затримувались на довше, тільки в Люблюні можна було піти з'єсти зупу. А пізніше затримувась тільки щоб можна було нарвати трави для корови і коней. Наш транспорт їхав через Люблюн, Седльце, Малкіня, Щипно, Ольштин. Пам'ятаю якв Ольштині по торах ходили німки в такик дерев'яних черевиках. З Ольштина їхали ми на Корші, через Гжицько і до Елку. В Елку висадили на бічницю біля вежі тиснень. І там ми чекали 3 дні аж повезуть далі до сіл. Отця Ріпецького від разу забрали до Хшанова. Він мав гроші, дали йому добре місце в старій понімецькій школі. Отця відвезли, а ми чекали далі і плакали бо не знали що з нами буде. Ходили ми по Елку, дивились на місто, знищено війною, сходили теж до озера. Чекали на площі не знали що буде далі. – це загадки моого дідуся Івана та бабці Анни Калиновських

Розповідь моєї бабці Анни Калиновської (з роду Красько) – Нас Краськів забрали до Голубки, а Калиновських до Грабніка, Провальних до Мольдзя, Королів до Клюс, Когутів до Огрудка. Когут мав дочку і одного разу була така смішна ситуація. Дочка пішла до уряду і там питали: «Gdzie się Pani urodziła?» а вона: «W Ogródku». Урядник знову: «Ale ja nie pytam czy w ogródku czy w stodole tylko o miejscowości» дочка: «No przecież говорю же в Ogródku». А Огрудек то була така місцевість, урядник просто не зізнав...

В Голубці було багато поляків, навіть було кілька німців. До нас відносились добре, може мік собою щось говорили, але нам ніхто нічого просто в очі не казав. Раз сусіди сказали що влада їх повідомила що приїдуть Українці. Були здивовані що ми вміємо говорити по польську. Наш дідо вмів по польські добре говорити бо ходив до школи і там його навчили. На початку мешкали ми в хаті де не було дверей, вікон, п'єса, кухні... То ми з Козанями пішли мешкати до школи. Однак в школі ми не жили довго. В хаті де ми пізніше мешкали (а до сьогодні мешкає там мій брат Іван з родиною) проживав поляк Ягайло. Він виїхав і солтис сказав нам щоб ми звільнили школу і перейшли жити до цієї хати. Там я мешкала аж до часу як вийшла заміж за Івана Калиновського...

Розповідь моого діда Івана Калиновського – Нас Калиновських завезли до Грабніка але там ми тільки перенеслися 2 ночі і перенеслися до Косінова. 6 липня 1947 р. О. Ріпецький відслужив першу Службу Божу в Хшанові, в каплиці під покровом Всепомагаючої Всіх Матері. А 12 липня був празник святих апостолів Петра і Павла. Від того часу щороку в Хшанові 12 липня відбувається відпуст. Була там теж ікона і хрест які люди забрали з Лісок.

Ми не мали коней, бо забрали нам військо під час облави і не мали чим орати в полі. Того купив від Депи дволітнього коня. Білоцеркевичі (тож мій вуйко) мали стару кобилу. З нею запрягали ми нашого коня щоб навчився ходити в полі. Як розбудовали ПГР в Ракові, коло Елку, то перенеслися ми до Ракова. В 1955 році одружився я з Анною Красько і так мешкаємо до сьогодні в Ракові. Батьки з Ярославом (братом) вернулися назад до Лісок в 1960 році. В 1974 році тато помер і був похований в Лісках. В 1987 році помер брат Ярослав. В 1991 році вдова по браті з дітьми перенеслася з Лісок до Любачова і там мешкають і сьогодні. В 1995 році мама приїхала до Ракова і замешкала з нами (вмерла 2004 р. мала 97 років і була похована в Елку). В 1992 році вмер син моого брата Андрій.



Знімки з Лісок.
На горі: будова дому після повернення в 1960
році.
На долині: прадіди Калиновські з внуком
Андрійом



Згадки Івана та Анни Ульгурських



В Костяшині було біля 150 будинків, де проживали 2 жидівські родини, 7 польських, а решта українських. Пам'ятаю, як одного разу приїжджав до Костяшина польський єпископ то вітали його поляки і українці.

Єпископ сказав що поблагословив 6 польських родин тоді вискочив один чоловік кричучи: «A ja siódmy!». Від того часу так і називали його «Сьомим».

Була теж у нашому селі дерев'яна церква, дуже гарно помальована в середині, з хоругвами та вишиванками, побудована правдоподібно трохи пізніше як у Лісках. В ній теж відправляв о. Ріпецький. Після Акції «Вієла» в цій церкві поляки тримали збіжжя. Пізніше з церкви зірвали бляху, дошки розібрали, а решта – спалили. Де поділися інші церковні речі ніхто не знає.

Теж ми мали у Костяшині свою школу. За санаций вчив Туркевич, а після війни Кудрай та Людвіка Туркевичова. Після науки у сільській школі ходив я вчитися до школи у Сокалі, де мешкав на станції. Маю закінчених 7 класів, а пізніше вчився я на коваля. – згадки Івана Ульгурського



Легіон:
Імперія:
Баєрія:
Диоцесія:
Інзігніт:
Дістрікт:

Generalgouvernement
Preußen
Insignia

Число:
Numerus:

634/85

Воєводство:
Ducatus:
Деканат:
Decanatus:
Парохія:
Parochia:

Lublin
Karczewice
Listy

Свідоцтво уродин і хрещення Testimonium ortus et baptismi

Урод парохіальній обр. гр.-кат. in Listy
Ex parte officii parochialis r. gr. cath.
показане, що в книгах метричальних твоїй Церкви, том
natum testamens sit, in libris metricalibus hujus Ecclesiae tomus

Церкви и Иоанні
Ecclesiae

стор.
стр.
находиться следующе:
periferi sequentia:

Число дону Nº do domus	Ім'я Nomen	Відомості Relatio Пол Sexus Ложі Thuri	Родичі і звання Parents et condilio	Родичі хресті і звання Patrini et condilio
Рік, місяць і день уродин і хрещення і навіряння				
Annus, mensis et dies natalis, bap- tismi et confirm.				
Число дону Nº do domus				
Рік богоного нашого засновання 1929/	Ivan			
1929/	Шимкевич	♂, чоловік, 16 let	Иван Шимкевич сын Франтиша и Марии Каролины Шимкевич	Франтиш Шимкевич сын Франтиша и Марии Каролины Шимкевич
Анн. Domini Millesimo mucundissime restituto anno 19 Іоанніс de baptismo et confirmatione	de Listy	Отець Іоанн Шимкевич		

Це свідоцтво написано рукою підписано
Quia testimoniales tamen propria subscriptio Ecclesiae parochialis corroborato

Listy

дн 29 Рагб. Р. Б. 1962
die A. D. 1962

Ministrus Parochi
Ivan Shymkewich

Луцький ОУНІМ у Житомирі

10



SWIADECTWO SZKOŁY POWSZECHNEJ

Jan Ołturski

urodzony dnia 19 stycznia 1929 r. w Kościawynie
powiatu sokalskiego religii (wyznania) gr. kat
uchęszczał do klasy trzeciej (r.n. 3) i otrzymał
za rok szkolny 1938/39 oceny następujące:

sprawowanie	<u>bardzo dobre</u>
religia	<u>dobry</u>
język polski	<u>dobry</u>
język ruski	<u>dobry</u>
historia	<u>dobry</u>
geografia	<u>dobry</u>
nauka o przyrodzie	<u>dobry</u>
arytmetyka z geometrią	<u>dobry</u>
rysunek	<u>dobry</u>
zajęcia praktyczne	<u>dobry</u>
śpiew	<u>dobry</u>
ćwiczenia cielesne	<u>dobry</u>

Opuścił dni szkolnych tym nie usprawiedliono

Na tej podstawie uznaje się ucznia urodzenionym
do przejścia na rokniik czwarty.

Publiczna Szkoła Powszechna stopnia

Nr. im.

Kościawynie (powiat sokalski)
dnia 21. czerwca 1939 r.

Nr.

Opiekun klasy



Ludwika Turkiwierowa
Kierownica Szkoły

Skala ocen: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

GENERAL GOVERNEMENT

Bine-KLASSIGE UKRAINISCHE
OGE-KЛЯСОВА УКРАЇНСЬКА
Kreis Kreis Hrubieszow

Nr. 30.
4.

Öffentliche VOLKSSCHULE in Kostjantyn
geradev NARODNA SHOLA в Костянтинівці
Post: Hrubieszow
Schuljahr 194/1942
Шк. рік 194/1942

SCHULZEUGNIS
ШКІЛЬНЕ СВІДОЦТВО

*Ivan Olynyk
Іван Олінський*

geboren den 19. in Kostjantyn Kreis Hrubieszow
народж. дні 19. в Костянтинівці, повіт Грубешів
грає Religion, besuchte die vierte класа и получил за школу 194/1942
уроки, учень генеральної класи, одержав (-ло) за шкільний рік 194/1942
наступене Zeugnis:

ось токе свідоцтво:

Beitragen	<i>sehr gut</i>
Religion	<i>gut</i>
Ukrainische Sprache	<i>genügend</i>
Deutsche Sprache	<i>gut</i>
Ukrainische Volkskunde	<i>gut</i>
Naturkunde	<i>gut</i>
Rechnen u. Raumlehre	<i>sehr gut</i>
Zeichnen	<i>sehr gut</i>
Werkunterricht	<i>sehr gut</i>
Gesang	<i>sehr gut</i>
Leibesübungen	<i>sehr gut</i>
Weibliche Handarbeiten	

Поведення	<i>дуже добре</i>
Релігія	<i>дуже добре</i>
Українська мова	<i>добре</i>
Німецька мова	<i>достаточно</i>
Українське народознавство	<i>добре</i>
Природа	<i>добре</i>
Рахунки і геометрія	<i>добре</i>
Рисунки	<i>дуже добре</i>
Практичні заняття	<i>дуже добре</i>
Спів	<i>дуже добре</i>
Рухонка	<i>дуже добре</i>
Жіночі роботи	

Versäumte Tage , davon
Кількість проспущенних шкільних днів
Allgemeiner Fortgang: *gut*
Auf Grund dieses Zeugnisses wird der Schüler — die Schülerin — in die
На основі цього свідоцства учень

Klasse versetzt.

Bemerkungen — Замітки:

Kostjantyn den 28. IV. 1942
Григорій
Klassenlehrer — Старший класи

Костянтин 28. IV. 1942
Григорій
Schulleiter — Учитель



Татяна - сестра
Матрони Ульгурської



Теодор
Ульгурський
- тато Івана
Ульгурського



Матрона
Ульгурська -
мама Івана
Ульгурського

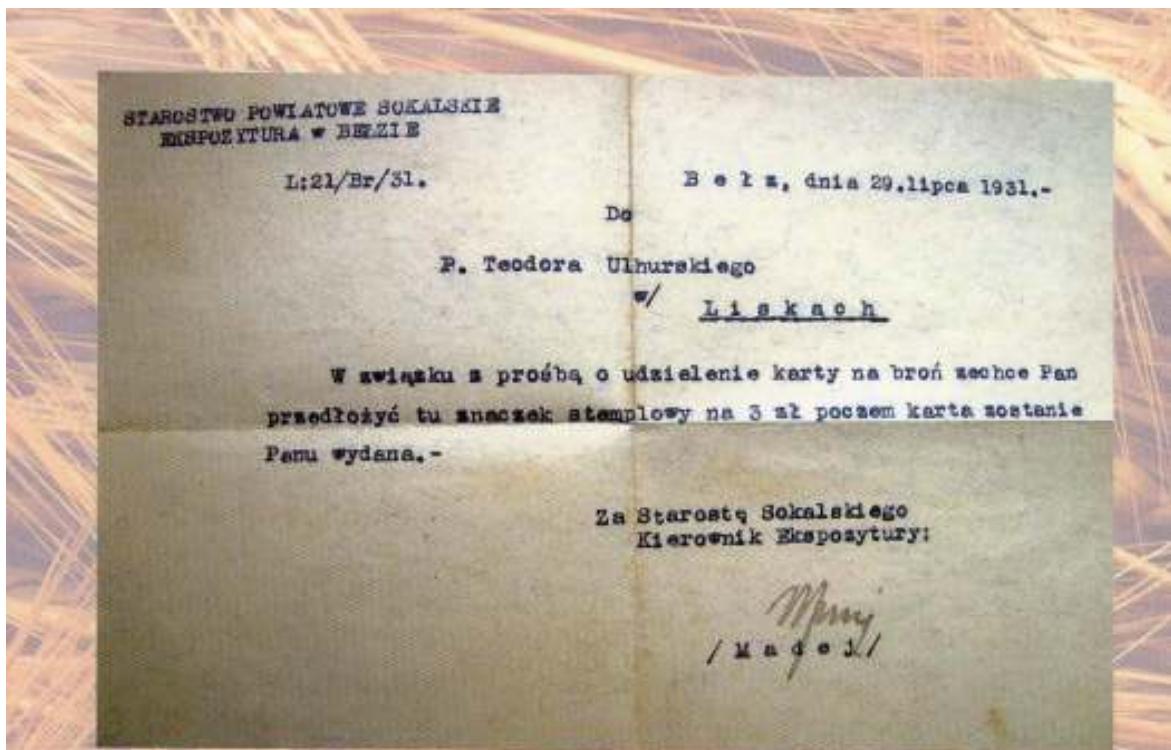


Іван Ульгурський - мій дідо - з
сестрою Стефкою

Михайло - брат
Теодора
Ульгурського

Документи прадіда Теодора Ульгирського





Świadectwo służbowe.

Ministerem sprawiedliwości, w Ufficjalni Teodor

rodz. - szacownicy pana Romana Zurowca

osiągnął w charakterze funkcjonariusza

w formularzu - Lekcjoniera

przez czas od 1 kwietnia 1907 r. do 1 kwietnia 1908 r.

począwszy z obowiązku bez przeszkód - odchodzić

zwolniony zostanie.

Kwalifikacje są następujące:

Uzdatnienie: - bardzo dobra

Pisarnia: - dobra

Zachowanie: - odpowiadające

Uwaga: -

*10 marca 1908 r. Zarząd Druk i Zakupy Przemysłu
Romana Zurowskiego
Lekcjoniera, op. Warsz. st. kol. Bielska
Czesław Skubiszewski*

Niniejsze zaświadczenie update przez

WKR. Stanisław Górecki

Działu Konsyliu Rejestracyjnego lub Konsyliu Podatkowego R.R.K.

pełnomocnika rezerwistę

Uffwski Teodor

filipa Sekta

(imiona rodzone)

urodzony 11 marca 1903 r.

z domu - Hosiak

Hrubieszów Lublin

(dom - wieś, miasto)

zamieszkały w - Włoski

Porechowice Śląskie

(gmina - powiat)

zatrudniony w - Miesiem

(zatrudnienie)

Na skutek utreczenia wpłomego

data: / / 1908

przez

został uznany za niezdolnego do służby wojskowej na podstawie przepisów san.

SS. - i jest skreślony z ewidencji wojskowej.

przez

*Filip Porechowiczy, Druk i
Zakupy Przemysłu Romana Zurowskiego Bielska*

(imię, nazwisko, miasto)

Документи прабабці Матрони Ульгурської



В Лісках мешкали ми в Гнилому Куті. Тато помер в 1941 році, мав закаження крові і не було вже рятунку. Німецький військовий лікар сказав, що якби прийшов скоріше то може б вижив.

Жили ми в злагоді з поляками і жидами. Жидівська родина мешкала з нами посусідську. Я теж приязнилася з жідівською дівчинкою, мала вона на ім'я Еста. Її мама часто приходила до нашої хати, щось у мами просила. Помагали ми собі взаємно. Перед Шабасом раз принесла вона до нас курку щоб її вбити, бо сама не могла цього зробити. Ця курка мала в жолудку кусочек цвяха. Пам'ятаю як сьогодні, як прийшла з плачем до мами кажучи: «Маланцю, дай мені курку, яку небудь, навіть худеньку, бо не буду мати на Шабас». Не можна ім теж їсти свинячого м'яса, а з телят їли м'ясо тільки з передньої частини. Як жиди мали Шабас, то приходили до нас щоб у печі розпалити, бо ім не можна було – такий твердий закон мали.

Пізніше почали нас сортувати. Українці мали нашивки «У», поляки нашивки «П», а жиди нашивки з зіркою Давида, тоді починали втікати з сил.

З Поляками також ми добре жили. Помагали нам завжди. Як йшло військо то Іван був у Каролька щоб куртку вшив. А Каролько жінку мав Польку. І Іван хотів втікати бо зараз Поляки сказали що він з УПА але дружина Каролька сказала щоб це втікав, як будуть питати то вона скаже що він з родини і прийшов в гостину. Поляки для нас добрі були. - згадки Анни Ульгурської



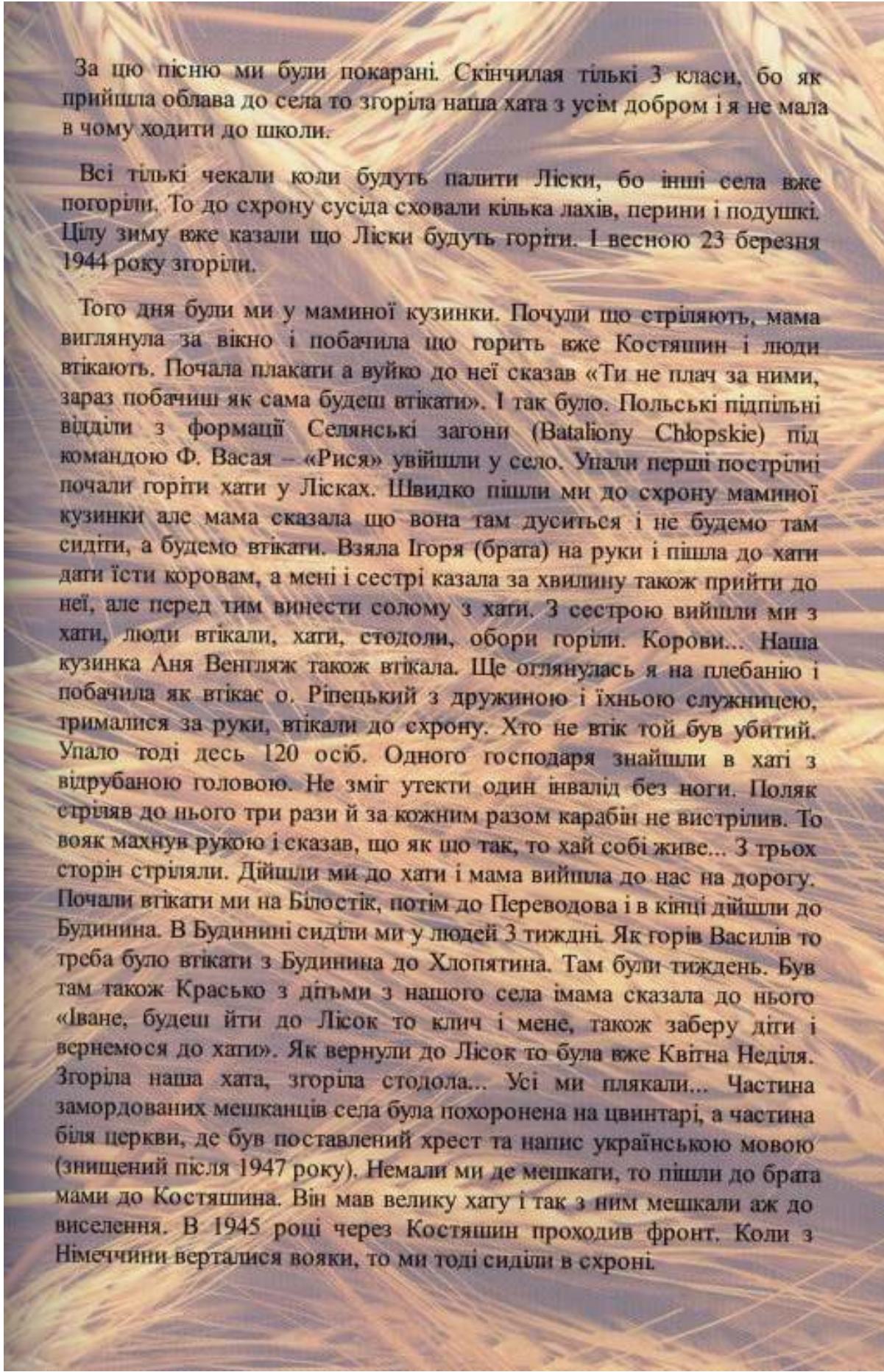
Як німці прийшли на облаву до Лісок забирали хлопів. Не питали чи він винний чи невинний. Забирали їх до Майданку біля Любліна. Там вони всі померли тільки один вернув живий. Там він говорив з жидом і той йому сказав щоб їв вугіля то виживе, і так було. Видно так мало бути, бо як була ворожка в селі то сказала що тільки один верне. Другаж виворожила що згине ціла родина котра жила нахуторі як прийдуть німці. Всі тоді згоріли.

Німці зробили великий голод. Обікрали нас. Зробили такий голод. Забрали збіжжя. Були ми тоді в полі і почули що вже німці йдуть. Мама забрала колосся зеленого жита до висушення, Ігоря (брата) і пішла до хати, а я з сестрою лежали ще на тих снопках. Піднесла я голову і побачила що коло цвінтара їдуть німці вчорних уніформах і касках на головах, рукави мали підкасані, бо тепло було, а карабіни мали піднесені. Сказала я до сестри: «Маня, дивись, німці йдуть, втікаємо до хати». Німці пішли до села а ми боком до хати і мама сказала що хлопів лапають. Але в нас був тільки старий дідо а тато вже помер то не боялися.

Німці і так знайшли це зелене жито і усс забрали. Не мали ми вже збіжжя нахліб. Картофля була, молоко, м'ясо, але хліба не було. Поляки що працювали в ПГР-х нічого не забирали, вони нам помогали щоб ми мали на хліб. Були люди і людиска. Не були наші поляки недобрі. Кв'ятковський Іван був поляком, і мав дружину українку - Татину (Анна Калиновська з роду Красько внучка Кв'ятковських від строни мами). Були згідливими людьми і завжди нам помогали. Поляки і українці женилися між собою, а на поляків котрі мали жінок українок то і так казали що вони є українці або бандерівці...

До школи пішла я в 1939 році. В першому класі принесла я з кузинкою політичну пісню, не знаю звідки ми її мали. Слів добре вже не пам'ятаю. Сіли ми на сходах школи і почали співати :

«Летіла зозуля тай стала кувати,
Не один по тюрях мусить бідувати,
Ти чорний ворон тай жалібно крячеш.
Сидить сестра в хаті за Біласом плаче,
Плач сестро мила я листа напишу,
Я сиджу у вязниці тай серцем колишу.
Сестра лист дістала, нічо не повіла.
Не прийде вже Білас на наше подвір'я,
До нашої хати, не буде вже. Біласовахата це глибока яма(...».



За цю пісню ми були покарані. Скінчилася тільки 3 класи, бо як прийшла облава до села то згоріла наша хата з усім добром і я не мала в чому ходити до школи.

Всі тільки чекали коли будуть палити Ліски, бо інші села вже погоріли. То до схрону сусіда сховали кілька лахів, перини і подушки. Цілу зиму вже казали що Ліски будуть горіти. І весною 23 березня 1944 року згоріли.

Того дня були ми у маминої кузинки. Почули що стріляють, мама виглянула за вікно і побачила що горить вже Костяшин і люди втікають. Почала плакати а вуйко до неї сказав «Ти не плач за ними, зараз побачиш як сама будеш втікати». І так було. Польські підпільні відділи з формациї Селянські загони (Bataliony Chłopskie) під командою Ф. Васая – «Рися» увійшли у село. Унали перші постріли почали горіти хати у Лісках. Швидко пішли ми до схрону маминої кузинки але мама сказала що вона там дуситься і не будемо там сидіти, а будемо втікати. Взяла Ігоря (брата) на руки і пішла до хати дати їсти коровам, а мені і сестрі казала за хвилину також прийти до неї, але перед тим винести солому з хати. З сестрою вийшли ми з хати, люди втікали, хати, стодоли, обори горіли. Корови... Наша кузинка Аня Венгляж також втікала. Ще оглянулась я на плебанію і побачила як втікає о. Ріпецький з дружиною і їхньою служницею, трималися за руки, втікали до схрону. Хто не втік той був убитий. Упало тоді десь 120 осіб. Одного господаря знайшли в хаті з відрубаною головою. Не зміг утекти один інвалід без ноги. Поляк стріяв до нього три рази й за кожним разом карабін не вистрілив. То вояк махнув рукою і сказав, що як що так, то хай собі живе... З трьох сторін стріляли. Дійшли ми до хати і мама вийшла до нас на дорогу. Почали втікати ми на Білостік, потім до Переводова і в кінці дійшли до Будинина. В Будинні сиділи ми у людей 3 тижні. Як горів Василів то треба було втікати з Будинна до Хлопятини. Там були тиждень. Був там також Красько з дітьми з нашого села імама сказала до нього «Іване, будеш йти до Лісок то клич і мене, також заберу діти і вернемося до хати». Як вернули до Лісок то була вже Квітна Неділя. Згоріла наша хата, згоріла стодола... Усі ми плякали... Частина замордованих мешканців села була похоронена на цвинтарі, а частина біля церкви, де був поставлений хрест та напис українською мовою (знищений після 1947 року). Немали ми де мешкати, то пішли до брата мами до Костяшина. Він мав велику хату і так з ним мешкали аж до виселення. В 1945 році через Костяшин проходив фронт. Коли з Німеччини верталися вояки, то ми тоді сиділи в схроні.

В Лісках крім душпастирської праці, сім'я о. Ріпецького проводила велику громадсько-політичну роботу. Отець Ріпецький невтомно працював у «Просвіті», «Кооперативі», залучаючи селян продавати свою продукцію в райсоюз, маслосоюз, вчив селян раціонально вести сільське господарства. Отець створив велику українську бібліотеку і заохочував читати книжок через дітей і молодь. Дружина отця Євгенія організувала товариство «Союз українок» де крім політичного виховання вела куховарські курси, курси молодої матері, рукоділля.

В управу читальні входили: о. Мирослав Ріпецький - голова, та члени Михайло Красько (Іськів), Іван Шелемей (дяк), Андрій Щудло, Григорій Сенюта.

В управу кооперативу входили: Степан Красько (Іськів) - голова, та члени о. Мирослав Ріпецький, Григорій Синиця, Григорій Сенюта, Андрій Щудло, Гнат Фога, книговод Василь Тарасюк. Продавцем спочатку був Микола Красько (Якимів), а потім Василь Сорока.

В 30-40 роках читальня «Просвіти», поряд з церквою була основним вогнищем культури села, хоча і працювала на громадських засадах. Вже в 1932 році село урочисто відзначило мазепинський рух і на святі Мазепи в Сокалі брало участь більше 80 односельчан. Приміщення читальні збудували з 1926-1929 роках, де крім актового залу на 200-220 чол., була гардерoba і 2 кімнати для роботи гуртків зодноЯ сторони, а з другого боку розмістилася крамниця кооперації. Працював хоровий та драматичний гурток. На показ вистав треба було мати дозвіл старости повітового. Цей дозвіл завжди виходжував Андрій Щидло. Пам'ятаю як одного разу зробили таку гарну виставу. Фані висіли на плотах. Їшли дівчата дорогою і співали «Там на горі, та женщі жнуть» а за ними їхали хлопці на конях. Дуже мені сподобалася ця вистава. Також 2 рази приїздив до Лісок театр зі Львова. Биставляли в читальні «Наталку Повставку».

На свята всі добре шикувалися. Миколай був найфайніший для дітей тому, що в читальні святий Миколай з ангелом роздавали дітям подарунки. Як був Святвечір то мама варила страви, була колядка і ходили колядники на другий день свят. Ходили по хатах і до церкви, всі завжди не могли дочекатися тої коляди, а найбільш діти. Виглядали через вікна чи вже йдуть.

На Купала ми нічого не робили. На Зелені свята отець йшов з процесією в поле. На Щедрий вечір також ходили по хатах зі щедрівками. На Андрія дівчата ворожили.

В Лісках не було самооборони, хоча кілька партизанів завжди приходило. Приходили до нас до хати, а як польське військо не йшло то спали вже в хатах у людей. В день носила я партизаном їсти до аю. Мама пекла їм хліб і варила пирогів. А вечером самі виходили з аю щоб з'сти. Як ми вже мешкали в Костяшині то дали нам до хати 10 хлопців з УПА. Треба було їх годувати. Мама светри виробляла для них на дротах, вуйко віддавав сорочки, щоб мали в чому ходити. Саролько (кравець з Лісок) партизаном шив уніформи. Хоча мав сінку польку, завжди допомагав нашим хлопцям. Люди з села також риносили їм їсти.

З нашої родині був один в УПА. Був це Андрій Венгляж (кузин моєї сестри) в 1945 році згинув в бою з советами.

З села був Тарасеньо-Сенюк в УПА. Також згинув, залишив ружину-польку з маленьким синком. Його мама була полькою але вже українкою.



Прийшли раз совєти і хотіли довідатися де переховуються хлопці з УПА. Вийшов такий дурний з корчми, Дик називався і каже: «Не бийте хлопці, я вам все скажу». Встиг тільки це сказати, як руський вбив його. А другий запитав, чому його застрілив як він хотів добровільно все розказати. На що той відповів: «Собаці собача смерть. Краще вбити як має своїх добровільно видати»...

В 1946 році хотіли нас вивезти на Україну. Прийшли жовніри до хати і казали пакуватися. Ми не хотіли їхати і брат мами мав вже всього того досить, що мусів весь час утікати. Втікали ми до Сушіва. Там перечекали тиждень. Маня (Марія моя сестра була старша від мене на 2 роки) так бідна плакала, не хотіла їхати... Мала хворе серце. Лікарі казали що треба робити операцію, але не було кому зробити. Маня сказала: «Я нікуди не їду. Як доїдемо на станцію то вмру...». І так сталося. Вертали ми з Сушіва до Костяшина Маня вмерла... . Не поїхали ми на Україну. Вже з мертвотою Манею вернули до Костяшина і зробили її похорон.

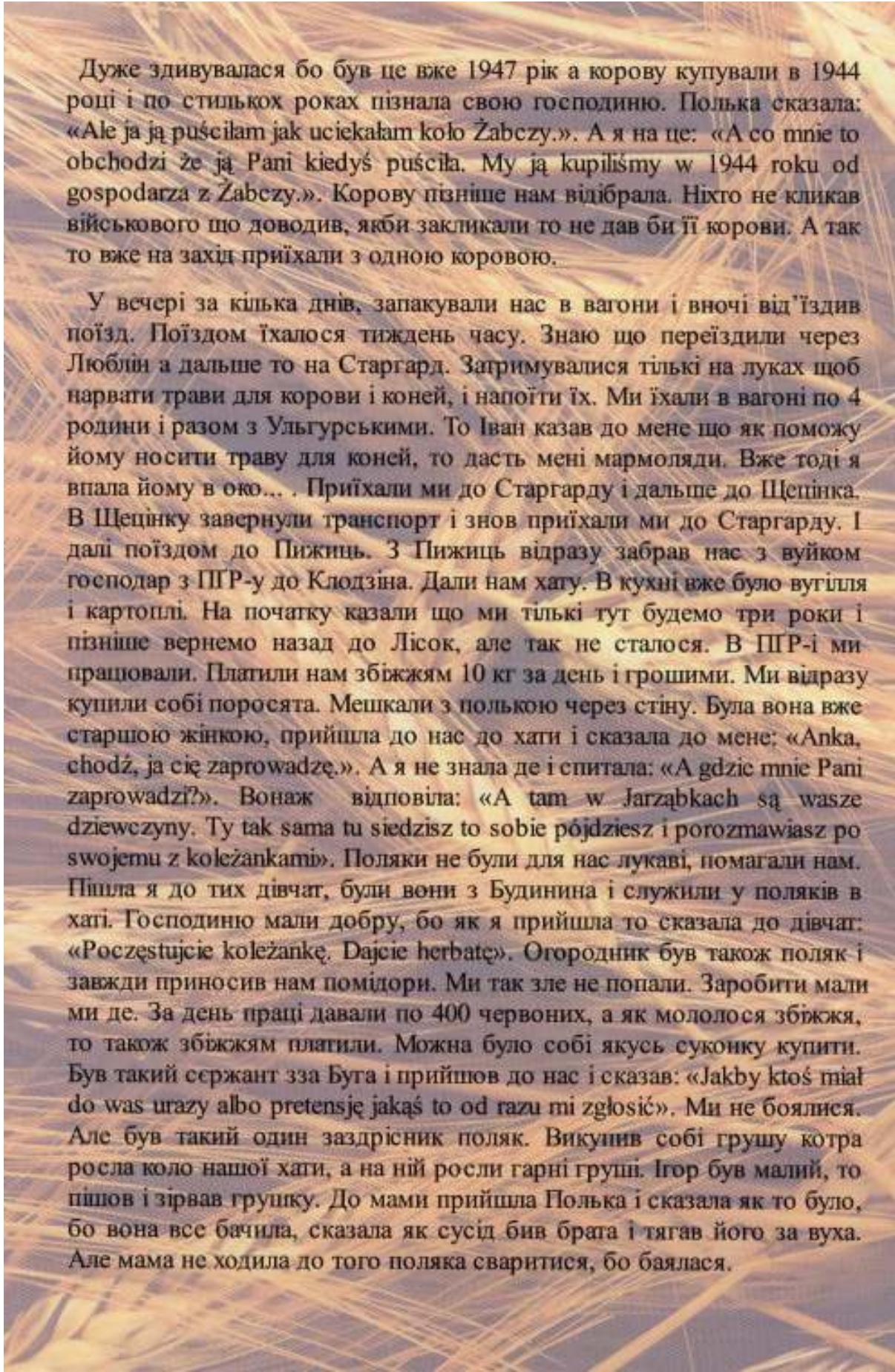
За кілька днів прийшов польський жовнір до нас до хати в Костяшині. Хотів також довідатися чогось про УПА. Взяв мене за руку і вивів з хати. Я не хотіла з ним йти. Ігор вибіг з мамою за мною, кричав і плакав. Жовнір вів мене не знати де. Прийшли ми до солтиса і жовнір запитав: «Gdzie twój ojciec?». А я відповіла: «Ojciec umarł w 1941 roku». Тоді він: «A brat?». На це я: «Nie mam starszego, mam tylko tego małego brata». Жовнір знову: «To kogo jeszcze masz?». Я вже зі сльозами сказала: «Nikogo. Matkę i małego brata.», тоді він почав ще шось питати, але я відповіла: «Ja nic nie wiem, nic nie wiem...» і розплакалася, то жовнір подивився на мене, що я плчу і вже нічого не скажу і сказав до мене: «No dobrze. To idź już, idź do domu.». Так то з ними було.... Брали людей на спиткі. Завозили до Варяжі і там переслуховували, казали працювати і били. Забрали до Варяжі Теодора, моого тестя. Був там з іншими хлопцями з Костяшина, з Лісок і казали їм рубати дрова. Жовнір котрий стояв над ними почав бити тестя, а тесть як підніс сокиру то сказав: «Ty! Górniarzu jak cię gąbnę siekierą to się nie pozbierasz! Ja przecież nie usieknę.» залишив сокиру і пішов до старшого поскаржитися а той біг за ним і кричав. Тестъ сказав: «Odejdź!» і прийшов до старшого і сказав: «Niech ten smarkacz nie stoi nad mną i niech mnie nie bije. Ja nie usieknę. Za co on mnie bije? Narąbię drzewa przecież». Після цього старший змінив того молодого. Поляк з Костяшина побачив Теодора і спитав: «Чого ти тут прийшов?». Він відповів: «Прийшли до хати і забрали мене». Той поляк пішов до старшого, поговорив з ним і випустили Теодора з хлопцями до хати. Поляки теж помагали. – загадки Анни Ульгурської

Люди вже говорили що будуть вивозити нас на захід. Ми знали, тильки не знали коли. Тиждень перед виселенням прийшло польське військо до села і почало людей зганяти до читальні в Костяшині. Мама пішла, була також Іванка Шаварська (дружина моого кузина) котра була вагітна і випустили її бо і добре вміла по польськи говорити. – Анна Ульгурська

Люди втікли і декотрі не дали себе злапати. Того – Теодор – був такий герой що він ніколи не дав себе злапати. Я в читальні був з мамою. Били людей щоб на когось щось сказали. Підійшов до мене жовнір, накричав, проклинав і сказав «*Śpiewaj k**** Szcze ne wmerla Ukraina!*». Як скінчив, казав мені положитися. Я положився то били мене металевими палками по плечах. Пізніше сказали щоб ніхто не втікав і за тиждень будуть нас вивозити. – спомини Івана Ульгурського.

Мама як вернула до хати то з плачем все розповідала. Сказала що Ульгурського Івана побили і інших людей також. – Анна Ульгурська

В суботу в червні 1947 року, тиждень після зібрання прийшло знову польське військо і казало пакуватися. Всіх одного дня вивозили. Ліски також. Але нас забирали з Костяшина бо ми там мешкали. Дали нам додатково віз, а один був наш. Ми не мали ні перини, ні подушок, бо як прийшла облава другий раз до Костяшина то все згоріло, а ми не встигли нічого сховати. То за дуже не мали що забирати. Пізніше виписували Карти Переселенця. Як пішов тато Івана по свою карту, то жовнір запитав: «*A ty z czym jedziesz? A brona twoja gdzie? A plug gdzie? Ty tam na spacer nie jedziesz!*». То Ульгурські забрали те що мали. А ми, були вписані до карти брата мами, бо разом з ним мешкали. Всі плакали бо казали що завезуть нас до Вієли і потоплять. Бо люди скоріше казали: «*Від Сяну до Бугабуде чорна смута*». Повезли нас до Варяжі. Я провадила свою корову до Варяжі. Вийшли ми з села і стали на горі, а моя корова стала так якби людина що все розуміє. Оглянулася на село, три рази заричала і пішла, а я почала плакати. Не мала чоботів, йшла на босо. В Варяжі розмістили нас на голій площі. Чекали ми там тиждень на дальший транспорт. В неділю ранком вийшли ми з коровами до Вербковиць, а далеко було, з 50 км. Я вела дві корови, свою і вуйка Шаварського. Дорога була вузенька, а жовнір не дав відділитися, треба було йтиз іншими. Увечері, як сонце заходило дійшли ми на стацію. На стації давали нам їсти і пити чорну каву. Хто не боявся, то пішов зісти, а хто боягуз, то ів те що забрав з хати. На стації як не пильнував хтось своїх речей то поляки крали, що їм вдалося. Навіть забирали вівці. Але, як жовнір побачив що крадуть, то міцно їх бив. В Вербковицях пустила я корови щоб паслися і приглядалася мені певна полька з Вербковиць. Запитала звідки маю корову (шо вуйка), а я сказала що це наша корова. Полька крикнула: «*Gniada, Gniada!*» і корова до неї підійшла.



Дуже здивувалася бо був це вже 1947 рік а корову купували в 1944 році і по стилькох роках пізнала свою господиню. Полька сказала: «Ale ja ją puściłam jak uciekałam koło Żabczy.». А я на це: «A co mnie to obchodzi że ją Pani kiedyś puściła. My ją kupiliśmy w 1944 roku od gospodarza z Żabczy.». Корову пізніше нам відібрали. Ніхто не кликав військового що доводив, якби закликали то не дав би її корови. А так то вже на захід приїхали з одною коровою.

У вечері за кілька днів, запакували нас в вагони і вночі від'їздив поїзд. Поїздом їхалося тиждень часу. Знаю що переїздили через Люблін а дальше то на Старгард. Затримувалися тільки на луках щоб нарвати трави для корови і коней, і напоїти їх. Ми їхали в вагоні по 4 родини і разом з Ульгурськими. То Іван казав до мене що як поможу йому носити траву для коней, то дасть мені мармоляди. Вже тоді я впала йому в око... . Приїхали ми до Старгарду і дальше до Щепінка. В Щепінку завернули транспорт і знову приїхали ми до Старгарду. І далі поїздом до Пижинь. З Пижиць відразу забрав нас з вуйком господар з ПГР-у до Клодзіна. Дали нам хату. В кухні вже було вугілля і картоплі. На початку казали що ми тільки тут будемо три роки і пізніше вернемо назад до Лісок, але так не сталося. В ПГР-і ми працювали. Платили нам збіжжям 10 кг за день і грошими. Ми відразу купили собі поросята. Мешкали з полькою через стіну. Була вона вже старшою жінкою, прийшла до нас до хати і сказала до мене: «Anka, chodź, ja cię zaprowadzę.». А я не знала де і спіткала: «A gdzie mnie Pani zaprowadzi?». Вонаж відповіла: «A tam w Jarząbkach są wasze dziewczyny. Ty tak sama tu siedzisz to sobie pojedziesz i porozmawiasz po swojemu z koleżankami». Поляки не були для нас лукаві, помогали нам. Пішла я до тих дівчат, були вони з Будинина і служили у поляків в хаті. Господиню мали добру, бо як я прийшла то сказала до дівчат: «Poczęstujcie koleżankę. Dajcie herbatę». Огородник був також поляк і завжди приносив нам помідори. Ми так зле не попали. Заробити мали ми де. За день праці давали по 400 червоних, а як мололося збіжжя, то також збіжжям платили. Можна було собі якусь суконку купити. Був такий сержант зза Буга і прийшов до нас і сказав: «Jakby ktoś miał do was urazy albo pretensje jakas to od razu mi zgłosić». Ми не боялися. Але був такий один заздрісник поляк. Викунив собі грушу котра росла коло нашої хати, а на ній росли гарні груши. Ігор був малий, то пішов і зірвав грушку. До мами прийшла Полька і сказала як то було, бо вона все бачила, сказала як сусід бив брата і тягав його за вуха. Але мама не ходила до того поляка сваритися, бо баялася.

REGISTROWAŁ PRZESIEDLENIA TOW. WĘGRY

PRZESIEDLENIA TOW. WĘGRY

Karta przesiedleńcza Nr 2469-

o. Olborski Leopold urodz. w roku 1903

miejscowość siedziba - Leporowice Szp. 5

miejscowość powiat - Wadowice przesiedla się na
inne miejsce zamieszkania. Wraz z nim przesiedlają się następujący
członkowie jego rodziny.

nr	Imię i nazwisko	rok ur.	Stanek pośr. do głosu rodzinny	Uwaga
1.	Józefina	1901	Zgadza	
2.	Jan	1941	Nie zgadza	
3.	Hanna	1931	Nie zgadza	
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				

Przesiedlonych nie

o. zbiory ze siedz. kom. 1. Król 1. urody odnosząc
ktoż F. emisie druz. leśnictwa zamieszkały województwo
w posiadaniu: ziemi ogrodu 50 ha.
m. dom. wojewódz. rolnych 50 ha.
dom mieszkalny jedna 50 ha.
studia 50 ha.
innych 50 ha.



Пів року ми були в Клодзіні, а пізніше пішли з вуйком мешкати до Клюк (мешкаємо до сьогодні). А на заробіток далі ходили до Клодзіна. Мама вийшла другий раз заміж за Солодуха, вдівця з двійкою дітей. І з Ігором перенеслася до Бялей, а я залишилася в Клюках бо тут було краще заробити. І мешкала з вуйком і кузином з дружиною.

До Клюк прийшло мешкати більше українців: Зарувний, Козак, Жук, Василюк, Ковальчик, Тарасюк, Красько, Калиш, Щуцький, Ульгурський. Відразу давали нам по 7 гектарів поля і запомогу по 100 000 зл (на старі гроші). Хто боявся той не брав аж по певному часі. В Клюках перед нами були вже поляки, але ми ніколи не приховували що ми українці. Дівчата завжди ходили з хлонцями вздовж села і співали українських пісень, то польська молодь також з нами ходила. Співали «Ой гаю, гаю, зелений гаю» і поляків теж навчили співати.

Потім пішла я до Білої мешкати з мамою але там не було де заробити і по двох роках, в 1952 році, вийшла я заміж за Івана Ульгурського і замешкали ми в Клюках, де мешкаємо до сьогодні.

В Явожні був другий чоловік мами і його дочка Стефка Дуда з роду Солодуха, пасербиця мами. То завжди мені розповідала як там було. Страшно там наших людей катували – спомини Анни Ульгурської

В Вербковицях військо забрало тата і парухлюпів. Вели не відомо де і о. Ріпецький казав до них «Хлопці, де вони вас ведуть?». Казали ім обирати картоплю, води носити і рубати дрова. За те давали ім їсти і казали щоб щоденно приходили помагати. В Пижищах забрали до ПГР-у в Новоліні. Дістали ми також працю і хату. Кирівник бул недобрий для Українців. Бив хлопів при роботі, а тата був герой і не боявся протиставити. Збунтовав хлопів і сказав «Кидайте хлонці роботу, так не може бути. Ніхто не буде нас тут бив» то і поїхали до Ліпян до ПУР-у. Сказали що їх кирівник бие і не будуть працювати поки не зістане він звільнений. Кирівник зістав звільнений. Українці з Новоліна почали переноситись до Клюк то і ми в жовтню також перенеслися по 4 місяцях. В 1952 році одружився. Не бідували ми, дістали 7 гектарів поля і запомогу. Добудовали другу частину дому і не робили нам з того поводу проблемів.

На відправу їздили ми до Старгарду Щецинського до церкви православної. Грекокатолицький священик не відправляв а ми так хотіли почутися як в церкві ще в дома. Перша грекокатолицька відправа в Старгарді було доніро в 1956 році. Але як не їздили на відправу до церкви то йшлося до костела в селі – спомини Івана Ульгурського.

Бабця і дідо Ульгурські в дні шлюбу



Отець Митрат Мирослав Ріпецький

Отець митрат Мирослав Ріпецький народився 13 червня 1889 року в сім'ї священника. Батько його, о. Теодор, був катехетом народних шкіл, довголітнім директором товариства «Ризниця», автором «Ілюстрованої історії Русі». Отець Мирослав зростав у бого米尔ій атмосфері родинної домівки. У Самборі вступив до гімназії, яку закінчив у 1907 році. Після гімназії поступив у Львівську Духовну Семінарію. На четвертий рік студій перейшов до Перемиського Богословського Лицею. У 1913 році висвятив його перемиський єпископ Костянтин Чехович на священика. Першим місцем душпастирської праці о. Мирослава були Мости Великі, де, як катехет і помічник пароха, трудився 6 років. Тут розгорнув широку суспільну діяльність. В часі Першої світової війни був військовим духівником 55 полку австрійської армії. До Мостів Великих повернувся у 1916 році. Тут заснував Братство Покрова Пресвятої Богородиці. Кинув, як провідник братства, дім на захоронку, управи якої віддав Сестрам Служебницям. Зайнявся також відновою будинку на бурсу для шкільної молоді. У 1919 році став духовним на вишколі І-го Корпусу Української Галицької Армії, а опісля Х-тої Бригади УПА, з якою перейшов воєнний похід під Київ. У жовтні 1919 року назначено о. Мирослава духовником при Начальній Команді Української Галицької Армії. В 1920 році повернув назад до Сокала. Опісля став завідателем парафії Супниця Велика, а в березні 1921 року парохом Лісок. 25 років праці присвятив о. Мирослав на її релігійне та економічне піднесення. Розвинув катехетичну та загальноосвітню працю. Відбудував понищенні війною парафіяльні будинки у Лісках, церкву в Костянтині, багато трудився при побудові відпустового місця на Блостоці в Лісках. «Братство страждучої Божої Матері», читальня «Просвіти», кружок «Сільського господаря», торговельна та молочарська кооперативи, кружок «Союз Україною» всі ці установи мали в особі о. Мирослава свого дбайливого опікуна. За жертвенну священичу працю відзначено о. Мирослав у 1927 році крилошанськими відзнаками.

У 1939 році о. Мирослав був арештований польською владою за мниму належність до ОУН, був звільнений на особисту інтервенцію митрополита Андрія Шептицького. У 1944 році о. Мирослав пережив розорення Лісок та руйну великої частини своєї праці. Сам ледве зберіг життя. Через чотири місяці проживав в Угринові, де працював як душпастир. В Лісках залишився аж до насильного виселення 1947 року. Виселений разом зі своїми парафіянами опинився в Хшанові біля Елку.

Знімка родини отця Ріпецького і його дружини.
На горі: перший зліва отець Мирослав Ріпецький
В середині від лівої сторони: дружина о. Ріпецького
Євгенія з роду Смулка, брат Євгеній, мама Євгеній,
сестра Євгеній



Тут починається новий період у житті о. Мирослава Ріпецького. Зі шкільного залу зробив каплицю під покровом Всепомагаючої Божої Матері та почав відправляти богослужіння в рідному обряді. Першу Службу Божу він відслужив 6 липня 1947 року, а 12 липня, на празник святих апостолів Петра і Павла, відслужив торжественну Літургію. Цей празник став традиційним відпустом, на який щороку з'їздилося багато вірних з усієї Польщі.



Фото о. Миронова Риневского
в послесвятого рукоположения в священники
в 1914-16 pp.

Отець Мирослав Ріпецький з дружиною



У своїй душпастирській праці о. Мітраг зустрічався з багатьма труднощами. Йому довгі роки не дозволено на ведення нормальної душпастирської праці. Однак жодні перешкоди з боку влад не припинювали його діяльності. Довгий час неуточнено справи юрисдикції у душпастирстві. В періоді 1947-1956 Грекокатолицька Церква не могла діяти в Польщі. Це дуже заважало в праці. О. Мирослав, розуміючи важу цієї проблеми, часто звертався до церковної влади в Польщі і до Апостольської Столиці. Однак ніхто не давав задовільних відповідей. Щойно 17 жовтня 1957 року кардинал Стефан Вишинський затвердив греко-католицьке душпастирство у Хшанові. Блаженніший Йосиф Сліпий, доцінюючи кропітку працю о. М. Ріпецького, іменував його мітратом.

В часі своєї 60-ти літньої праці о. Міграт багато труду присвятив письменницькій роботі, написав понад 50 статей і 30 малих творів з історії нашої Церкви, нашого народу та інших країн. У Хшанові написав 12 творів з циклу: «Сторінки з історії України». Отець Мирослав ніколи не залишав суспільної праці. У Хшанові вів бібліотеку, з книгозбірні якої скористало багато Українців, поширюючи в цей спосіб свої знання з історії та сьогодення України. Отець міграт Мирослав Ріпецький упокоївся 29 квітня 1974 року, на 85 році життя, 61-ім священства, докінця вірний повіреній собі отарі. На похорон з'їхалося багато українських священиків, на чолі з його другом о. Мігратом Василем Гриником, тоді Генеральним вікарієм Примаса Польщі для вірних Греко-католицької Церкви. Присутні були також латинські священикі, в тому числі єпископ Юліан Войтковський.

Похоронено о. Ріпецького згідно з його бажанням у дорогих його серцю Лісках, біля могили його дружини. Вічна Йому Пам'ять!





Відпust в Хшанові



**Йордан в
Хшанові**



**Отець Мітрат
Мирослав Ріпецький в
Каплиці в Хшанові**



**На горі: відпust в Хшанові (отець Шагала)
На долині: похорон дружини отця Ріпецького в Лісках**



**Хшаново. Перше Причастя моого тати Стефана Калиновського в
1972 році.**



Бій на Білостоці в Лісках

Дня 26 лютого 1946 року вернули ми з роботи з Хомщини і привезли з собою амуніцію для вояків УПА. Сотні УПА «Вовки І» і «Вовки ІІ» були тоді в Лісках. Прийшло НКВД до села і почало гонити УПА. В селі бою не зачинали, відступилися за село, за Карольків до ліса і як Руські їх догонили то почався бій. Була вже 13 година. Хлопці не взяли з одного воза амуніції бо не встигли в бігу забрати. УПА була добре озброєна, були в польських уніформах і були на горі в гаї. Хлопці мали перевагу, багато руських забили. Але НКВД оточило УПА. Десь трох з УПА втікало. Двох змогли втекти а один не встиг за ними побігти і склався в сіні. Знайшов його руський і живцем його поламали. Як ми прийшли після бою, то був страшно поламаний на півому тілі. Тамтих двох також зловили і убили. Бій закінчився вечером, як вже сонце заходило. В Телятині була друга наша сотня але не прийшли з допомогою. Руські забрали тіла своїх вояків, а багато їх було забитих, і пішли з гаю. Тіла хлопців з УПА були цілком голі, бо НКВД здерло з них одяг. Сніг був потоптаний і червоний від крові. Прийшли люди з інших сіл щоб помагати звозити тіла. Прийшли з Переводова. На зміну копали яму на Білостоці щоб їх похоронити. Я також копав яму... . Керував нами Сенюта. В збірній могилі похоронено 37 вояків УПА – спомини Івана Калиновського

Ми мешкали найближче того місця де був бій, а тривав він майже цілий день. Страшно боялися ми в хаті. Молилися за наших вояків з УПА. Після бою старшина руська прийшла до нашої хати щось з'їсти. Руські їли багато і навіть трохи з нами говорили. Один захистав мами: «А де твій чоловік? Як там на горі то вже не живе.»... НКВД не вбивало цивільних українців. – згадки Анни Калиновської

Як був бій то я з мамою і братом були в хаті в Костянтині. Почули що стріляють. Почули від когось що є бій між НКВД а УПА. Мама ходила від вікна до вікна і заламувала руки, бо Маня-сестра, була в Лісках у вуйка Миколая. Вийшла з хати і видно було цей гайок де вони бились. І тільки «Ой-ой-ой, як стріляють, як стріляють»... НКВД не чіпalo людей зі села, але якби то були поляки то село напевно б еспалили. Хлопці з УПА самі себе вбили. Під ряд один другому подавали пістолет з останністю кулею. Іван (вояк) розірвав себе гранатою, бо вже не мав кулі. Так було. Вони мали сказано: «Краще вбити себе ніж впасти в неволю». – спомини Анни Ульгурської

В газеті «Наше Слово» 31 травня 1992 року було написано
«Пам'яті героїв»

Уже стойть хрест на могилі у місті Білостік – Ліски, де 26 лютого 1946 року спочило 39 борців за волю України.

У 10-ту суботу після Великодня (13 червня) згідно з традицією, вперше після 45-ти років на могилі українських воїнів-мучеників правитиметься панахида і буде посвячений хрест. Усіх, кому це місце близьке серцю – запрошуємо.

На збірній могилі стойть хрест з табличкою на котрій написано «Тут спочивають воїни УПА, які загинули в бою з НКВД.»

Імена героїв:

Сивак Євген «Гайда»

Курас Михайло «Крапка»

Сивак Іван «Босфор»

Сторож Віктор «Тарас»

Павельський Михайло «Палій»

Думка Іван «Олег»

«Байда»

Шевчук Олександр «Кіндраг»

Борис Петро «Семенко»

Гаврисяк Олекса «Ярон»

Салюк Іван «Міша»

Креховець Семен «Залізняю»

Губз Микола «Пиріг»

Пашолок Григорій «Сурмач»

Квашишин Михайло «Чорний»

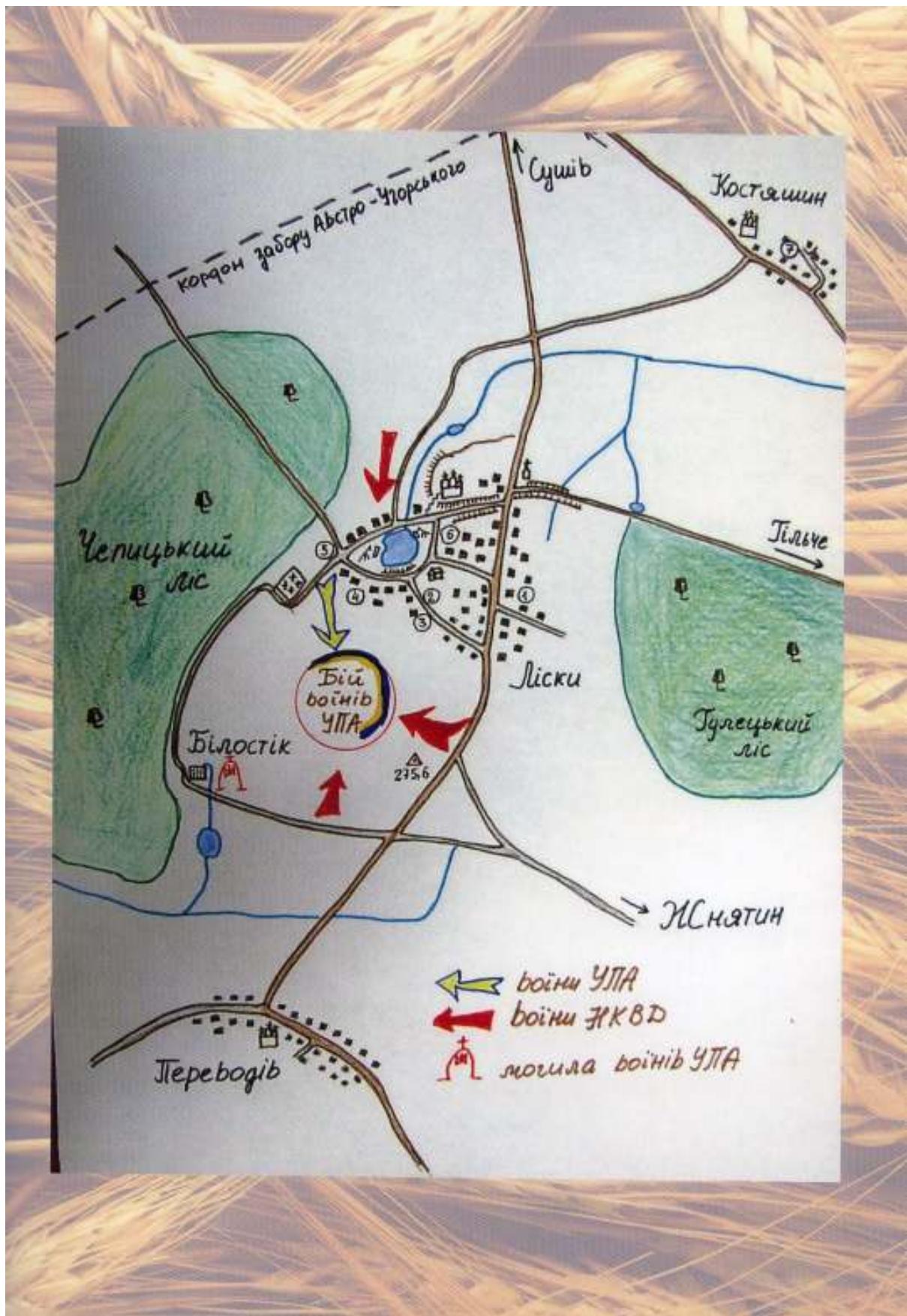
Богун Степан «Хмар»

Сущик Данило «Хитрий»



Головач Микола «Богдан»
Гуманюк Павло «Гуляйполе»
Черняк Іван «Василько»
Хлінишин Степан «Чорний»
Рудь Зенон «Кудсяр»
Павлюк Кирило «Максим»
Мицик Микола «Остап»
Шкопляк Степан «Груша»
Касіца Кирило «Волошога»
Назар Андрій «Гринь»
Демчук Михайло «Моря»
Фарисей Микола «Швейко»
Кравчук Володимир «Зенко»
Василь «Весна»
Солодуха Григорій «Мирон»
Цірюрка Олекса «Богун»
Степан «Черняю»
Грицай Серафим «Лев»
Цейко Євген «Костик»
Пашкудський Володимир «Кармелю»
Куцин Йосиф «Набережний»
Базилевич Олександр «Еней»
Данелюк Петро «Кармелю»
Манькевич Осип «Кармелю»
Вічна тм пам'ять

На урочистостях в 1995 році в Лісках на Біломустоці був присутній
мій тато Стефан Калиновський. Вся урочистість є нagraна на CD і є
заміщена як додаток до моєї праці.





**Панахида на збірній могилі воїнів УПА на
Білостоці в Лісках - 1995 рік**



Інші знімки та документи моєї родини



Мій тато в панським саді





На горі: мама в церкві в Лісках
На долині: Великдень 2007 в Хшанові





Ікона Всепомагаючої Божої Матері привезена через
отця Ріпецького з Лісок до каплиці в Хшанові



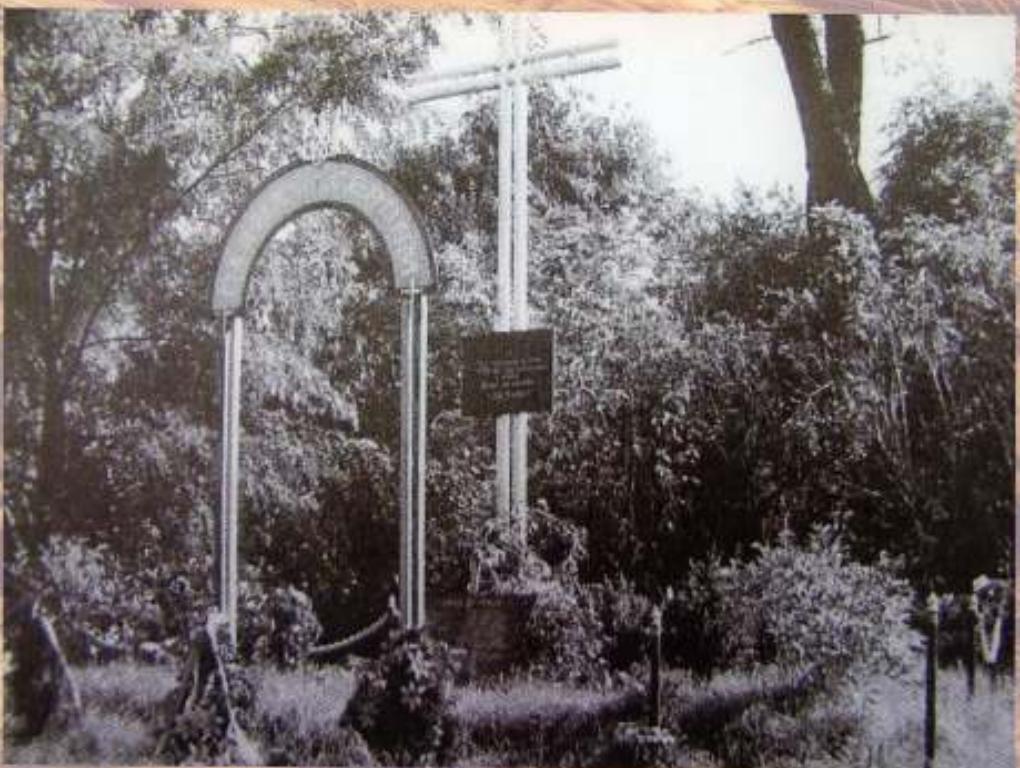
На горі: знімка в садку в Хшанові. Від права: моя бабця Анна Калиновська, прабабця Параксевія Калиновська, прабабця Марія Красько, бабця моїх кузинів

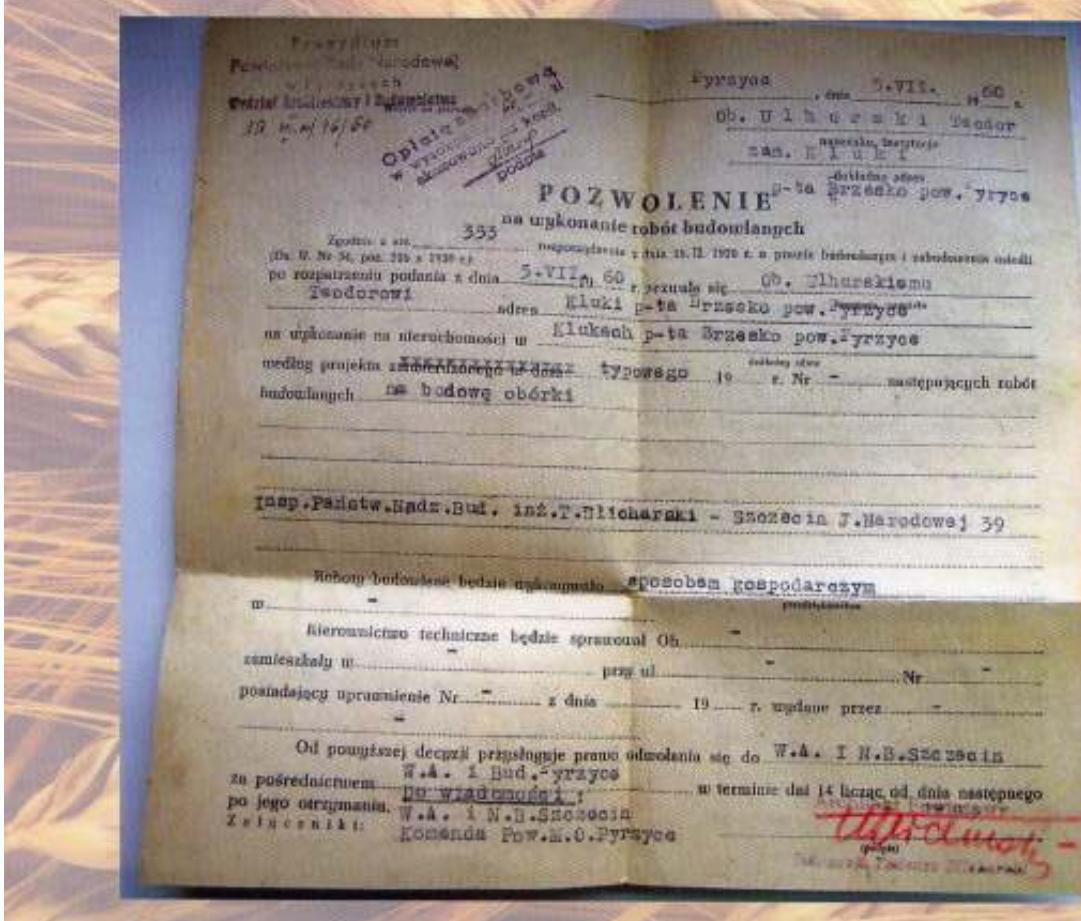
На долині: мій брат з дідом Калиновським

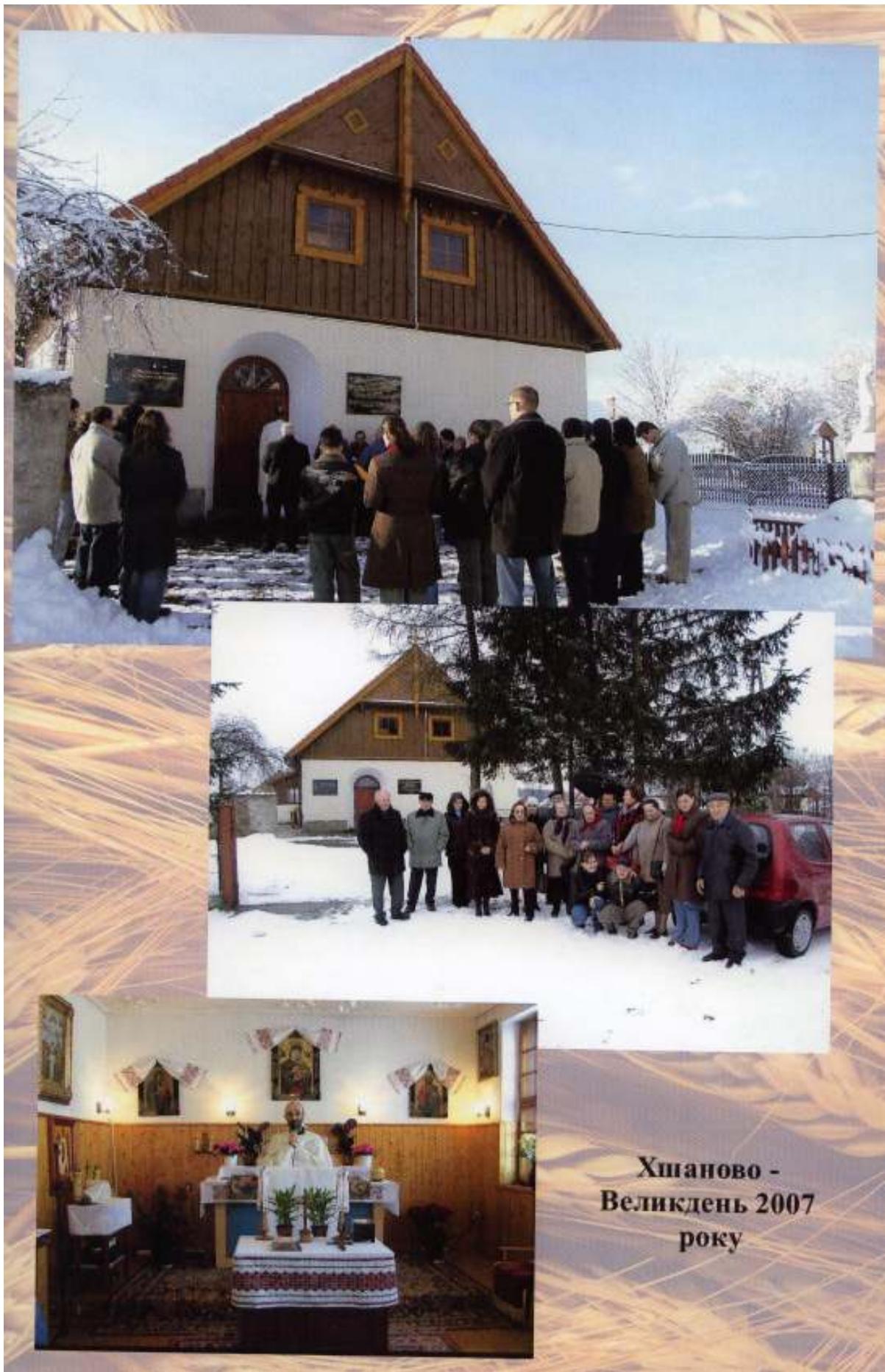




На горі: садочок в Лісках
На долині: могила воїнів УПА на Біломустоці







**Хшаново -
Великдень 2007
року**



Я з мамою в
Хшанові -
Великден 2007
року
а на долині тато з
братом Петром

